

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

№ 31

МОЛОДИЙ КОМУНАР

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 6 грудня
1939 року

№ 31 (4058).

СУБОТА

5

СЕРПНЯ
1989 р.

Ціна 8 коп.

МІЛЬЙОНЕРИ!

Хлібороби Кіровоградщини відправили у засіки Батьківщини мільйон тонн зерна. Найвищий урожай ранніх зернових — близько 40 центнерів з гектара — зібрали трудівники Онufrіївського, Ульяновського, Голованівського, Новоукраїнського, Олександрівського, Олександрійського районів. Із загальної кількості проданого зерна — 1300 тонн твердого, 14 тисяч тонн — сильного і понад 670 тисяч тонн — цінного.

ЖУРНАЛІСТ ЗНОВУ ТИМЧАСОВО ЗМІНИВ ПРОФЕСІЮ — ЕГЕРІ —

3

БАГАТОДІТНІ СІМ'Ї... МИЛО ДИВИТИСЯ ЗБОКУ НА ЩЕБЕТАННЯ МАЛЮКІВ ДОВКРУГ МАТУСІ. А ЩО ЗА ФАСАДОМ ЕКЗОТИКИ! —

5

ДІАЛОГ З ЧИТАЧЕМ: РЕЗОНАНС, КОНСУЛЬТПУНКТ, ОГЛЯД ПОШТИ СЕКТОРУ КУЛЬТУРИ І МОРАЛІ —

6

НЕ ЗНАЄМО, ЩО РАНИШЕ РОБИЛИ НОВОАРХАНГЕЛЬСЬКІ СВЯЩЕНИКИ В ЦЕРКОВНОМУ ПІДВАЛІ. НИНІ ВІН ПУСТУЄ, ХОЧА РАЙКОМ КОМСОМОЛУ, БУЛО, «ЗАІКНУВСЯ», ЩОБ ТАМ ВІДКРИТИ МОЛОДІЖНЕ КАФЕ... —

7

НАЗУСТРІЧ ВСЕСОЮЗНОМУ СТУДЕНТСЬКОМУ ФОРУМУ —

8

АНКЕТА «МК»-90, ЦІКАВИНКИ, КРОСВОРД, ПОРАДИ — У КЛУБІ «НА ДОЗВІЛЛІ» —

12

На Пленумі ЦК ВЛКСМ

Необхідність докорінних змін у комсомолі — про це йшла головна розмова на VIII Пленумі ЦК ВЛКСМ, який відкрився 28 липня в Москві.

У доповіді «Про становище у ВЛКСМ» перший секретар ЦК ВЛКСМ В. І. Мирошенко відзначив, що для рішучого оновлення молодіжної Спілки треба буде визначити перспективи діяльності і політичні платформи, на основі яких здійснюватиметься співробітництво комсомолу з партійними, державними, громадськими і молодіжними організаціями.

Учасники Пленуму вели сьогоднішні дискусії з трьох перших пунктів порядку денного: про становище у ВЛКСМ, про діяльність Бюро і Секретаріату ЦК ВЛКСМ після XX з'їзду ВЛКСМ, про XXI з'їзд ВЛКСМ.

Промовці підкреслювали, що зміни у ВЛКСМ поки що являються відставкою від темпів успішних перетворень, сподівань і запитів комсомольців. Наростають кризові явища. Це, зокрема,

виявляється в падінні авторитету і впливу ВЛКСМ на молоді, у зростанні недовіри до комсомольських органів. Дедалі більше молодих людей виходить із Спілки, а значна частина членів ВЛКСМ перебуває в ній лише формально. Тому необхідно привести діяльність і організаційну структуру ВЛКСМ у відповідність з реальною ситуацією в країні, з обставинами в молодіжному русі. При цьому треба забезпечити справжню самостійність первинних комсомольських організацій.

У виступах більшості промовців було висловлено підтримку пропозиції скликати XXI з'їзд ВЛКСМ навесні 1990 року.

Для обговорення на Пленумі подано чотири проекти концепцій програми ВЛКСМ і три моделі статуту ВЛКСМ. В усіх проектах у тій чи іншій формі підкреслюється, що час зацен-тралізованих, одержавлених структур минув, що монополія в молодіжному русі,

як і в будь-якому іншому, веде до застою.

На Пленумі говорилось про доцільність підтримати пропозицію про утворення Ленінської Комуністичної Спілки Молоді РРФСР, скликання Всеросійської комсомольської конференції.

Не «складні і неоднозначні процеси», а кризовий стан — так більшість голо-сів охарактеризував VIII Пленум ЦК ВЛКСМ сьогоднішнє становище комсомолу. Зміни в комсомолі являються відставкою від перебудовних процесів суспільства. Падає авторитет організації і вплив до неї своїх сил. Комсомольські комітети діють не завжди наступально, а їх рішення мають половинчастий характер. Тому у виступах деяких учасників Пленуму прозвучала навіть більш різка оцінка: «не криза, а агонія».

У резолюції «Про становище у ВЛКСМ і поточний момент Пленуму» принципово розставив акценти: привести у відповідність з реальною політичною і економічною ситуацією у краї-

ні цілі, завдання і організаційну структуру Спілки. Забезпечити справжню самостійність первинних комсомольських організацій.

У розділі про взаємодію людини і партії сказано, що ВЛКСМ працює під ідейним керівництвом КПРС, але одночасно виступає за повну організаційну самостійність своєї Спілки. При цьому недопустимий диктат з боку партійних працівників, їх втручання у внутрішні справи ВЛКСМ.

Висунута пропозиція про проведення спільного Пленуму ЦК КПРС і ЦК ВЛКСМ з проблем молоді.

Пленум звернувся до комсомольців на те, що загострення міжнародних проблем — на руку антисоціалістичним, корумпованим силам, і це ставить під удар успіх перебудови.

У постанові «Про розробку нової редакції Статуту ВЛКСМ» Пленум запропонував визначити і розмежувати компетенцію центру і місць, розширити самостійність ЛКСМ союзних рес-

публік аж до надання їм можливості мати свої статуту і концепції розвитку.

Програма комсомолу має бути розрахована на всі категорії молоді, говориться в постанові Пленуму про розробку цього документа. Вона повинна відповідати на питання — що комсомол дає кожній молодій людині? В ній необхідно сформулювати завдання комсомолу в відношенні до політики, економіки, соціальної сфери, культури, екології.

Резолюція «Про перебудову міжнародної діяльності ВЛКСМ» відзначає, що ця діяльність повинна орієнтуватися на задоволення потреб радянської молоді в сфері освіти, комп'ютеризації та професійної підготовки. Що ж до прав молодих людей, то тут треба виходити з підписаних нашою країною міжнародних домовленостей.

Назрілі молодіжні проблеми не дістали достатньої уваги на з'їзді народних депутатів, відзначається в резолюції Пленуму «Про підсумки з'їзду народних

депутатів СРСР і результати роботи депутатів від ВЛКСМ». Значить, депутатам ще на час додали належної уваги всю гостроту проблем молодого покоління, їх вплив на долю країни.

Пленум підтримав резолюцію комсомольської організації РРФСР про утворення російського комсомолу.

Гострі дискусії розгорнулись навколо проекту постанови Пленуму «Про XXI з'їзд комсомолу Литви». Як відомо, цей форум організував незаконно постановою Бюро ЦК ВЛКСМ від 18 жовтня 1990 року про приналежність до ВЛКСМ комуністичних спілок молоді Литви, Латвії та Естонії. Обговорення цієї проблеми завершилося пізно ввечері, 28 липня.

На Пленумі виступив член Політбюро ЦК КПРС, секретар ЦК КПРС В. А. Мадведєв.

У роботі Пленуму брав участь кандидат у члени Політбюро ЦК КПРС секретар ЦК КПРС Г. П. Разумовський.

В обкомі ЛКСМ України

Відбулося розширене засідання бюро обкому комсомолу, на якому було розглянуто питання «Про роботу комітетів комсомолу області по профілактиці правопорушень серед окремої частини молоді і неповнолітніх у першому півріччі 1989 року». У роботі бюро ОК ЛКСМУ взяли участь відповідальні працівники обкому партії, УВС обласного прокуратури.

Відзначено, що міськкоми, райкоми комсомолу спільно з органами міліції, народної освіти провели певну роботу по поліпшенню ідейно-морального, правового виховання, профілактики правопорушень серед неповнолітніх і молоді. При обкомі комсомолу створено центр профілактики правопорушень. Відновлено роботу оперативних комсомольських загонів в ряді районів.

Разом з тим комітети комсомолу області серйозно недопрацюють у питаннях профілактики правопорушень серед молоді. У ряді міськкомів і райкомів ЛКСМУ фактам лаяцтва, правопорушень комсомольцями, що є грубим порушенням Статуту ВЛКСМ, не дається належної оцінки. У першому півріччі ц. р. у порівнянні з відповідним періодом минулого року збільшилась кількість школярів, притягнутих до кримінальної відповідальності. Слабо використовуються для профілактичної роботи з неповнолітніми, які стоять на обліку в інспекції у справах неповнолітніх, військово-патріотичні клуби, оборонно-спортивні табори. Ще незадовільно працюють комсомольські оперативні загони дружинників у Добровеличківському, Петрівському, Маловисківському, Кіровському м. Кіровограда районах.

Робота комітетів комсомолу по профілактиці правопорушень і боротьбі з негативними явищами слабо аналізується на місцях, на засіданнях бюро міськкомів і райкомів комсомолу. Не заслуховуються звіти шевів-комсомольців тощо.

За незадовільну роботу по правовому вихованню молоді, відсутність контролю за діяльністю комітетів комсомолу за питань профілактики правопорушень, слабе реагування на факти негативних проявів серед молоді другому секретареві Петрівського райкому ЛКСМУ В. Прокопенку оголошено сувору догану, а другому секретарям Ленінського райкому м. Кіровограда О. Ткаченку, Кіровського І. Ермакову, Олександрійського О. Ткаченку, Бобринецького О. Пономаренку, Маловисківського О. Воронюку, Устинівського Л. Бугайцові оголошено догани.

Бюро обкому комсомолу зобов'язало міськкоми, райкоми ЛКСМУ спільно із зацікавленими організаціями вжити заходів по високоякісному проведенню операцій «Турбота», «Сім'я і діти», виконанню дворічної програми взаємодії комсомольських організацій з органами внутрішніх справ. Необхідно докорінно поліпшити індивідуально-виховну профілактичну роботу з «важкими» підлітками. Щоквартально проводити навчання і обмін досвідом роботи шевів-комсомольців, громадських вихователів. Звернуто увагу на розширення сітки самодіяльних об'єднань молоді і підлітків, військово-патріотичних клубів тощо.

Редакції газети «Молодий комунар» рекомендовано ширше висвітлювати питання профілактики правопорушень серед неповнолітніх і молоді.

Бюро обкому комсомолу розглянуло ряд інших питань внутрішнього життя.

«Артек» збирає друзів

Прапорами прикрашені вогнища майданчиків дружин Всесоюзного піонерського табору «Артек» імені В. І. Леніна. Цілий місяць проведуть тут, на міжнародній літній зміні, чотири тисячі дітей з більш як 70 держав Європи, Азії, Африки, Америки і всіх республік Радянського Союзу.

Нинішня зміна проходить під девізом «Земля — наш спільний дім». У політичних обговорюються питання участі дитячих і юнацьких

організацій у русі за мир і розроблення конвенції про права дитини. Проблеми екології. У програмі також свята пісні і танцю, народних ігор, антивоєнних мітингів.

Головною подією зміни стане міжнародний «круглий стіл» з проблем виховання дітей. За ним зберуться педагоги, лікарі, журналісти, письменники, керівники дитячих і юнацьких організацій. Зміна завершиться параваломом миру «Дружать діти на планеті».

С. ЖУТОВ,
кор. РАТАУ,
Кримська область,

РІК 1971

ПЕРВІСТОК КОЛЬОРОВОЇ МЕТАЛУРГІЇ УКРАЇНИ

...Посеред степу, на мальовничому правобережжі Південного Бугу зводиться великий металургійний комплекс. Це про нього в Директивах XXIV з'їзду КПРС на нову п'ятирічку сказано: «Закінчити будівництво Побузького нікелевого заводу». Новобудова дев'ятої п'ятирічки справді незаичайна. Завод, хоч і називається нікелевим, однак, в його цехах виготовлятимуть зовсім нову продукцію. Така до цього часу не випускалась у Радянському Союзі. Це — феронікель, який почнуть широко застосовувати для випалення низьколегованих сталей. Він широко застосовуватиметься в процесі виготовлення сплавів для гальванічного покриття різних виробів.

В. КРАМАРЕНКО, Ю. ГУЛЕНКО.

10 липня.

БУДЕМО ГІДНИМИ ВЕЛИКОЇ ТУРБОТИ ПАРТІЇ

Велика розмова про те, як краще вирішити завдання, поставлені партією перед вищою школою, як зробити це швидше, відбулася на Всесоюзному з'їзді студентів в Москві 19 жовтня. Молодь вузів з великою увагою вивчає матеріали виступу Л. І. Брежнєва, доповіді В. П. Єлутіна, Є. М. Тяжельникова. Студенти нашого міста вважають, що нинішній форум відіграє велику роль у виконанні завдань, накреслених XXIV з'їздом КПРС і XXIV з'їздом КП України.

Зараз в аудиторіях і гуртожитках, бібліотеках і читальних залах йде жваве обговорення матеріалів з'їзду. Нас особливо хвилюють слова Леоніда Ілліча Брежнєва, які звеличують професію радянського вчителя: «Справжній педагог повторює себе в своїх учнях. Учень переймає ідейну переконаність учителя, його ставлення до праці, наукову ерудицію, методику роботи».

РІК 1972

26 жовтня.

ДУМА ПРО ХЛІБ

О. ГІТАЛОВ.

двічі Герой Соціалістичної Праці, депутат Верховної Ради СРСР, бригадир тракторної бригади колгоспу імені XX з'їзду КПРС Новоукраїнського району.

Бував я в багатьох країнах за кордоном, у тому числі і в Америці. Країна багата, а подивившись, хліб як сир нарізають — тоненькими скибочками, у целофанові пакети вкладають. Залишилося від

сніданку або обіду півскибочки, і ту загорну в пакетик і в кишеню. Дорогий там хліб, не кожному вольно доступний. Я не про те, щоб у нас хліб дорожче продавали. На закордонний лад жити не будемо. А от ощадливості навчитись не завдано. Тому, що наше народне багатство — воно теж від ощадливості. Та й совість повинна в людині говорити.

10 серпня.

КІНОСЦЕНАРИСТИ З КІРОВОГРАДСЬКОЇ

Численному загонові любителів літератури відомо ім'я Юрія Карловича Олеші — автора книг «Три товариші», «Заздрість». Народився він 73 років тому в Єлисаветграді, вчився на юридичному факультеті Новоросійського (тепер Одеського) університету. З 1927 року почав літературну діяльність. Та не всі знають, що Ю. К. Олеша багато працював як сценарист. Ще до війни за його сценарієм створені фільми «Болотні солдати», «Помилка інженера Колчина», «Кіно за 20 років». Він автор діалогів «Бойового кінозбірника № 9», що вийшов на екрани у 1942 році.

В. САНДУЛ,
краснодарець,
23 грудня.

1973 РІК

АВТОГРАФИ КОСМОНАВТІВ

При різних обставинах і в різний час учні Кіровоградського технікуму радянської торгівлі збирали цікаву колекцію автографів льотчиків-космонавтів Биковського, Єлісєєва, Хрунова, Шатапова та інших.

Цікава історія двох автографів, одержаних учнями-практикантами в Євпаторії.

Група учнів технікуму працювала влітку в чабуречній. Серед відвідувачів чабуречної були льотчики-космонавти Леонов і Горбатко.

Видно, чабуречні прийшли їм до смаку, і на своїх фото на прохання учнів, Горбатко написав: «Коллективу чабуречної технікуму радянської торгівлі з найкращими побажаннями», а Леонов: «Технікуму, тим, хто найчесніший і найлюдішній».

Ірина СІТНИК.

учениця 10 класу СШ № 14.

6 лютого.

1975 РІК

КОЛИ ПОСПІШАЮТЬ... ПОВІЛЬНО

Квитки отримали молоді заводчани, а враження таке, ніби вручили квиток і мені.

Незабаром обмін комсомольських документів розпочнеться в більшості міськкомів та райкомів області. І мова про силу першого враження, винесеного з Олександрійського міськкому 1 березня, зайшла не випадково. Не скрізь, звичайно, точно так проходять ці події. Але обов'язково в момент вручення квитків має стати хорошим пам'ятним днем.

О. БАСЕНКО,
15 березня.

360 ХВИЛИН НАСОПОДИ

«Зірка» — «Кристал» — 1:0;
«Зірка» — «Чайка» — 2:0;
«Зірка» — «Океан» — 1:0;
«Зірка» — «Добруджа» [Толбухін, Болгарія] — 4:2.

У другому колі «Зірка» стартувала невдало: одне очко з шести. І ось, після приїзду з Нікополя (там, до речі, програли 0:3) стало відомо, що виконувати обов'язки головного тренера команди доручено О. Кацману. За останні роки ми так звикли до тренерської чехарди, що особливо дивувало цей факт не виключає. Одне хвилювало болільників: як відреагує на це сама команда? Чи не послабиться дисципліна?

Домашні матчі довели, що побоювання виявились марними. Давно, дуже давно «Зірка» не виграла чотири матчі поспіль. І ось — сто-процентний результат!

Не поспішаємо, як це часто робиться в подібних ситуаціях, бити в литаври і напружувати

успіхи з кадровими змінами. Цілком логічно припустити, що це був швидкоплинний спалах.

Жорстким був матч з «Кристалом». Гості за будь-яких обставин вдавались до недозволених прийомів: подібним відповідали і наші гравці. Усе вирішив влучний постріл Володимира Трубникова.

Коли на початку гри з «Чайкою» оголосили склад гостей, трибуни схвилювано загомоніли: грає Степан Павлов! Саме він позаторік став у Кіровограді героєм матчу, забивши чотири на різні смаки м'ячі у ворота «Зірки». Однак уроки того повчального матчу було враховано: Тарас Тулайдан і Валерій Самофалов фактично виключили з гри небезпечного форварда. А досвідчені Олександр Халсаліс та Микола Федоренко, використавши сприятливі ситуації, принесли «Зірці» два очки.

Істотна перевага «Зірки» у матчі з «Океаном» довгий час не могла відіграти у забиті м'ячі. Виручило

тренерське чуття О. Кацмана: він випускає на поле молодого О. Ко-закова. Той відразу побіг у штрафний майданчик і після поданих кутового головою спрямував м'яч у ціль. Рідкісний випадок для якого футболу!

Перемоги дозволили «Зірці» розміститися на 13-ту сходинку турнірної таблиці. Однак на серйозні претензії «Зірки» на достатній тріумфальний ході показати вже найближчі матчі не вийшло. Суперники серйозні: «Добруджа» (матч відбувся позавчора), «Океан» (матч відбувся вчора) та «Кристал» (9 серпня).

На товариський матч з «Добруджею», що відбувся 30 липня, прийшло не дуже багато глядачів. Проте гра видалась цікавою, причому «Зірка»... виставила на свій найближчий резерв. Дублюючи не підвели: 4:2 на користь «Зірки».

А. ШПАК.

ФУТБОЛ

Записки ЕГЕРЯ

ЩО ВЗЯТИ З СОБОЮ В ДОРОГУ?

— Нічого зайвого, — рекомендував мисливствоознавець Віктор Михайлович Долматов. — Щось із теплого одягу (хоч і літо в землі, та в лісі всяке трапляється), консервів, чаю, гарну книгу...

Прислухався до його порад, пожалкувавши, що за півтора десятиліття редакційної роботи так і не навчився фотографувати. Фотоапарати були б найдорожчою зброєю о цій порі, коли б відкриття полювання залишалося майже два тижні.

Ой, завтра вирушаю в Заломі, найвіддаленіше село Знамянського району. Мисливцям ця географічна назва багато про що говорить: поблизу села знаходяться відомі мисливські угіддя.

ДЕНЬ ПЕРШИЙ

Познайомився з Володимиром Миколайовичем Олефіровим і розгубився: інтелігентне обличчя, «професорська» сивина, добре випрасувана біла сорочка... Навіть натику немає в його зовнішності на романтичну професію — егеря. Певно, він зрозумів мій стан, бо, приязно посміхаючись, відразу уточнив:

Так, так, я типовий міський житель, донедавна працював на будові. Та жрія ось про таке, «лісове життя», виявилася сильнішою від багатьох благ цивілізації.

Будиночок мисливця — на краю села, до знаменитого Чорного лісу — кілька сот метрів.

Володимир Миколайович працює разом з сином — Сергієм. Той теж неабиякий ентузіаст. Невипадково наголошує на цьому слові, бо, здається, професія егеря тільки на ентузіазмі й тримається. Втім, про це я довідався згодом, коли запитав, ніби між іншим, про заробітки батька й сина. Вони перезирнулися і Сергій безшарашно відповів:

— Все в нормі: у мене — сімдесят, у тата — сотня...

(До речі, Володимир Миколайович мав на будові близько чотирьохсот, Сергій — не менше, а вже за фахом він авіадиспетчер...)

За сніданком Олефірови розповідали про своє мисливське господарство. Територія його — близько дев'яти тисяч гектарів лісових угідь, кілька ставків. Поблизу будиночка мисливця — пасіка. Їм навіть доведено план по медозбору. Що водиться в лісі? Зайці, лисиці, барсуки, куниці. Та є й цінніші звірі — лосі, дикі кабани, кабані. Саме їх вони й повинні обертати.

— Якщо пощастить — побачиш, — пообіцяв Сергій, з якими ми, не змовляючись, відразу перейшли на «ти».

Після сніданку — за роботу. У прямому розумінні цього слова. Підворушуємо сіно на лісовій галявині. Кілька днів тому Сергій трактором викосив чудовий травостій. Пахне чебрецем і лісовою м'ятою, ще чимось терпким і знайомим з дитинства.

— Полин, — підказує Володимир Миколайович. — Для диких кіз ця трава — справжні ласощі.

Десь через годину руки гудуть від втоми. Перепочиваємо під крилатою грушею.

Оце такі наші будні, — посміхається Сергій. — Лосям і козам теж запаси на зиму робити треба. На випадок великого снігу, коли їм самим важко корм відшукати. А свиням сіємо коренеплоди, це тут, неподалік...

У кожному кварталі (так називаються ділянки, на які розбито ліс) є годівниці. Звірі приходять до них, як тільки починає світити. Влітку — поласувати сіллю-лизунцем, взимку — запашним сіном.

Браконьєри знають ці повадки і тому найчастіше чекають на здобич саме біля годівниць...

Перепочивши, сідаємо в старенькі «Жигулі» Миколайовича і їдемо ледве примітною лісовою дорогою. Куди?

— Зараз дізнаєшся, — відповідає господар.

Несподівано у балці показалося ціле містечко з вулиць.

— Це сусіди наші, черкашани, облюбували місце. Медозбір тут — завжди на славу, і мед цілющий з лісових квітів. Гурмани, народні лікарі його найвище цінують.

— Гей, це не ваш мед у балку тече? — гукнув Олефіров господареві.

Той посміхається на жарт, запрошує до палатки поласувати сотами. Як тут відмовитися!

— Нічого не чути? — цікавиться Володимир Миколайович.

Господар розуміє його з півслова:

— Як не чути — вчора знову стріляли. Тричі.

Олефіров похмурніє:

— Чи не давній знайомий «полює»? — розмірковує він. — Ніяк не вгамониться чоловік.

Дорогою додому Олефіров пояснює. Торік працівники обласного товариства мисливців та рибалок заступали на гарячому браконьєра. Ним виявився... лісник. Так, так, працівник Чутанського лісництва М. В. Бевзюк. Його оштрафували, вилучили зброю, рекомендували адміністрації лісництва відмовитися від послуг «охоронця природи». Та, ба, ті ніяк не відреагували — працює Бевзюк у лісі, як і працював...

Увечері пили настояний на травах запашний чай. Сергій жартував, що, дякуючи батькові, який відмінно готує цей напій, їх обмине чергова хвиля новоявленого дефіциту. Володимир Миколайович розповідав історії зі своєї мисливської практики. Все як в Остапа Вишні: вепр біжить на мене, а «ружжю» р-р-раз і дело осічку...

Втім, якщо серйозно, то Олефірови — завзяті мисливці. Потрапляли вони в різні ситуації. Років п'ятнадцять тому, коли був Сергій

ще хлопчиком, Володимир Миколайович дістав поранення картеччю від свого ж товариша — мисливця. Випадковість, звичайно, але могла закінчитися трагічно...

ДЕНЬ ДРУГИЙ

Ранок у лісі важко описати. Це треба бачити. Тиша, сизувата роса, запаморочливі запахи квітів...

Сьогодні ми задумали з Миколайовичем зрушити з мертвої точки одну грандіозну справу. Доки Сергій засів за підручники (вчорашній авіатор твердо вирішив поступати до Львівського лісотехнічного інституту), ми вирушили на пошуки голови місцевого колгоспу імені Шевченка Леоніда Федоровича Глухого. Їхали з твердим наміром: умовити керівника на спорудження ще одного ставка.

— Не розумію, чому Леонід Федорович вагається, — розповідав В. М. Олефіров. — Місце — унікальне: балка, очерет, природні джерела. Варто насипати кількаметрову дамбу, і буде чудовий ставок. Поблизу ж ліс, гарне місце для відпочинку...

Жнива є жнива, вони диктують свій ритм життя.

— Щойно був Федорович, поїхав у поле, — повідомили в конторі колгоспу.

Ми слідом. Пізно: подався на тракторний стан. Цього разу нам пощастило — застали голову в оточенні механізаторів.

Люди вимагали: дайте милу!

— Завтра привеземо, пообіцяли олександрійці виручити, — зітхнув Леонід Федорович.

— Що, ставок не дає спокою? — підморнув голову Олефіров. — А я, бачите, не впевнений, що він нам потрібен. А гарантію можете дати, що споруда витримає, скажімо, весняну повінь? Можете? Цікаво, цікаво...

Ми виклали свої аргументи: буде можливість перевести городину на полив. І без найменших затрат — їх бере на себе обласне товариство мисливців та рибалок. Якщо зарибнити ставок — теж буде зиск. Так, за словом слово, але нам вдалося дійти спільної думки: ставок потрібен. Вдарили по руках.

Володимир Миколайович не приховував задоволення. Повів мене в балку, про яку йшла мова, показав, що і як думає зробити.

— Ось тут дамбу насиплемо, біля лісу ґрунт трохи піднімемо. Джерела підчистимо, бо замулились... А он там, на кордоні з Чигиринським районом, зведемо будиночок для рибалок...

Несподівано Володимир Миколайович покликав мене. Показав на землю:

— Лосиха пройшла... бачиш? І двійко телят з нею. О такій порі,

коли молодняк тільки на ноги зіп'явся, ой як стежити треба! Від браконьєрів усього чекати можна, а тварини практично беззахисні.

Він розповів мені кілька історій про лосів. Одну — з трагічним фіналом. Торік, під час весняного гону, величезний лось задумав «позалицятися» до корови. Жінка, котра пасла стадо, хотіла його прогнати... І тоді велетенський звір пішов на неї. Від страшного удару копитами людина загинула. А лось помчав вулицями села. Добре, що ніхто не трапився йому назустріч. Довелося розлючену тварину пристрелити...

ДЕНЬ ТРЕТІЙ

Звозимо сіно і складаємо в невеликі стіжки. Поспішаємо, бо от-от задохнуть. Дивуюся вправності, з якою працює Сергій. Ось тобі й авіатор, людина міста! Віртуозно вивершує він копички, накриває їх поліетиленовою плівкою.

У мене, як і вчора, позавчора, болять руки. Сергій підюджує:

— А хвалився ж, що з села!

— Відвик, — виправдовуюсь.

Після обіду з Миколайовичем розвозимо сіно. Біля годівниць — безліч слідів. І свіжих, і давніших.

Несподівано Олефіров бере каністру з соляркою і плє рідину в калюжу. Перехоплює мій здивований погляд.

— Це для диких свиней, — пояснює. — Тут вони купаються. А солярка допомагає від усіляких паразитів позбавлятися.

Жалкую, що так і не побачив на власні очі вепра.

— О такій порі вони в очеретах, — пояснив Миколайович. — Корінням ласують.

А ввечері знову мисливські розповіді. Про повадки найобережнішого мешканця наших лісів — куниці. Про торішнє здале полювання моїх колег з теплорадіомітету, котрі вистежили велетенського вепра.

ДЕНЬ ЧЕТВЕРТИЙ

Шкода, але відрядження завершується. Так і не розкривав я книг, які брав з собою. Зате блокнот розпхав від записів. Чого тільки не повідали мені Олефірови! Як «читати» сліди, готувати чай з лісових трав, варення з чорниці, як підкрадатися до лосів у місячну ніч... Прощаємося.

— Обов'язково приїжджай на полювання, — запрошує Сергій. — Скоро на качок ходитимемо.

Я акотре шкодую, що так і не став мисливцем. А може, це й на краще?

Микола ЧЕРНЕНКО.

Знамянський район.

ЖУРНАЛІСТ ЗМІНЮЄ ПРОФЕСІЮ

Завершився

навчальний

рік

У Запорізькій зональній комсомольській школі завершився черговий навчальний 1988/89 р. На 16 потоків республіканського відділення пройшли перепідготовку 1061 комсомольський працівник і активіст. А в червні в школі працював табір комсомольського активу СПТУ.

Змінилася структура школи. Разом з республіканським відділенням з лютого 1989 року працює обласне відділення, де навчаються кадри і актив Запорізької області. А в найближчий час буде відкрито відділення інтенсивної загально-менеджерської підготовки комсомольських кадрів. Розширяться зв'язки школи з дружніми спілками молоді. Укладено договір про співробітництво з міжвоєводською школою комсомольського активу м. Люблинця (ПНР).

Поліпшується зміст навчального процесу. Згідно з анкетами слухачів, підвищений інтерес викликають такі заняття, як круглі столи з питань фінансово-господарської діяльності комсомолу, організації дозвілля молоді, етики ділового спілкування, культури публічних виступів та ін.

Підсумки навчального року були підведені на засіданні Ради школи. Тут були висловлені конкретні пропозиції по поліпшенню навчально-виховного процесу.

На засіданні Ради було вирішено організаційне питання. Головою Ради Запорізької зональної комсомольської школи обрано завідувача відділом комсомольських організацій ЦК ЛКСМ України О. В. Козицького.

3

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

5 серпня 1989 року

ХЛІБ І ЛЮДИ

«Буде хліб — буде й пісня» — прорік свого часу один з «творців» застою. Прорік, позбавивши ці, загалом правильні слова, елементарної перспективи через засилля командно-адміністративної системи.

Часи змінилися. Тепер на першому плані не команда чи цінна аказівка

одержано по 43 центнери хліба, а тому числі озимої пшениці — по 44,7 центнера. До речі, все збіжжя, що відправляється на хлібоприймальні пункти, захищене цінним.

Планові показники перевершили хлібороби кооперативів сіл Марфівка, Катеринівка, Славне.

— В напружену жниву пору пройшла перевірка на міцність не лише техніки, — сказав під час свята обжинок голова правління колгоспу Олексій Миколайович Собко. — Одночасно перевірялись і

випробовувались наші кадри. І люди не підвели...

Так, жнивारी — комбайнери, жаткарі, трактористи, водії, скиртувальники — попрацювали на славу. Це їх — Володимира Поліська, Вячеслава Журавля, Григорія Войновського, Василя Швайковника, Миколу Чабана, Анатолія Цвітчка, Івана Ліфенка, Володимира Бердера — завітчали дівчата традиційними вінками зі стиглого колосся. І пісні того дня лунали. Та й як обійтися без них, коли одержано трудову перемогу, зроблено вагомий внесок

у кіровоградський мільйон!

Колгосп імені Щорса виконав план по продажу хліба державі, на елеватори безперервним потоком продовжує надходити його надпланове зерно. А думки хліборобів — вже у майбутньому, бо треба готувати врожай наступного року. І механізатори включилися у роботу. Ними підготовлено ґрунт до сівби озимих на 800 гектарах, на токах ведеться очистка і доведення до відповідних кондицій посівного матеріалу. Боротьба за хліб продовжується,

продовжується й утвердження права на самостійність.

М. ПОЛІЩУК
Долинський район.

На знімках: завітали жниварів вінками — давня хліборобська традиція; хліб нового врожаю щойно вийняла з печі кухар колгоспної їдальні Валентина СОЛОВЕЯ (на першій сторінці); комбайнер Вячеслав ЖУРАВЕЛЬ став переможцем змагання жниварів колгоспу імені Щорса; голова правління О. М. СОБКО, голова кооперативу № 2 М. Г. БАЗДІР, бригадир тракторної бригади В. Г. ТИСАРЕНКО.

Фото В. ГРИБА.

Хлібороби колгоспу імені Щорса першими в Долинському районі завершили жнива. Зібрано рекордний урожай — по 43 центнери зерна в гектара.

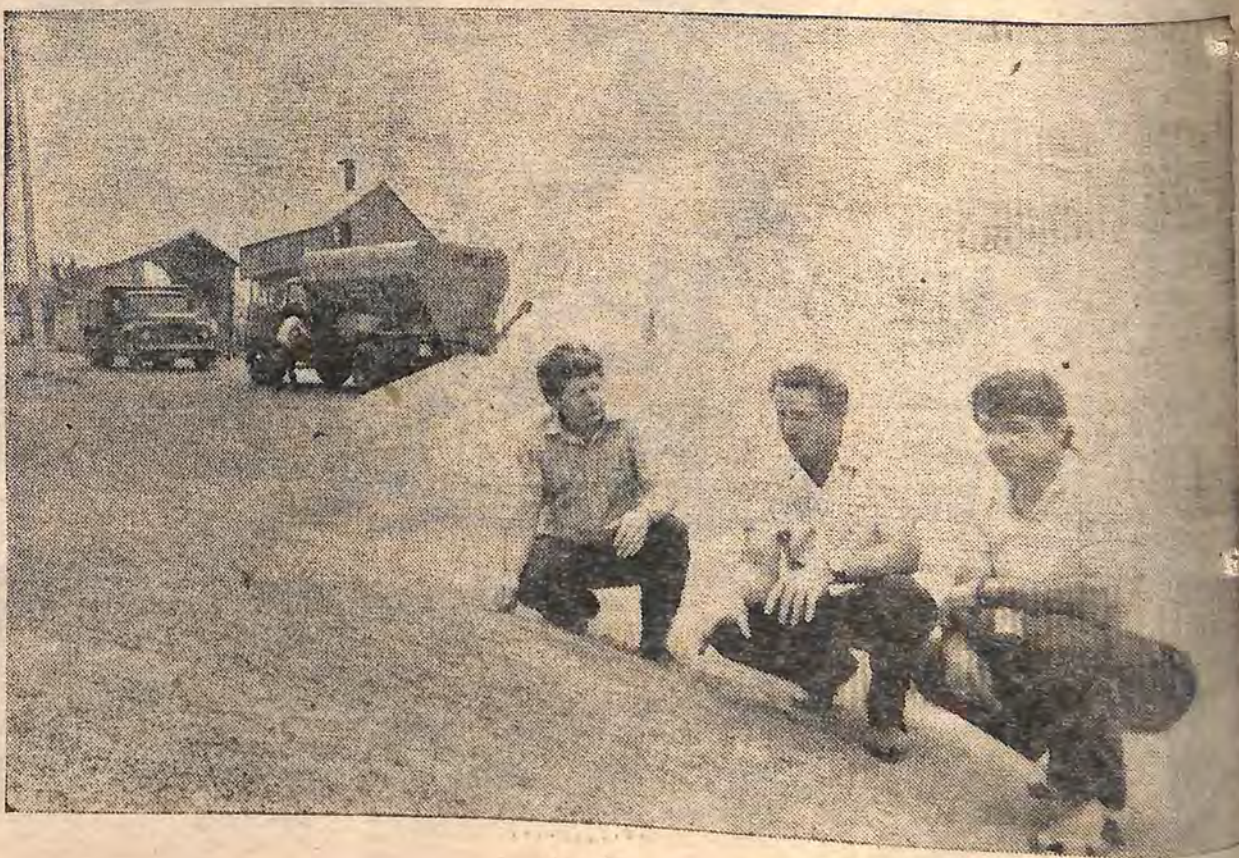

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

5 серпня 1989 року

зверху, не інтереси відомства чи апарату (хоча, чого гріха таїти, подекуди й це залишається), а людина — господар, людина-творець. Бо тільки вона здатна наблизити нас і до хліба (достатку), і до пісні (духовності).

Непростим був шлях до справжньої самостійності у хліборобів колгоспу імені Щорса Долинського району. Рік тому вони одностайно заявили: досить з нас уповноважених, перевіряючих, всіляких інших «командирів» — працюватимемо самі. І виїшли зі складу РАПО. Далі — більше: на базі колишніх відділків господарства були утворені цілком самостійні виробничі підрозділи — кооперативи. Це ті, що самі орють, сіють, самі збирають і ділять прибутки. Не загадуватимемо, що чекає щорсівців завтра, та нинішнього року колгоспникам-кооператорам ділити буде що. Вони виростили відмінний урожай зернових. З площі 2967 гектарів

НІБИ продовжуючи думку демографа, кандидата економічних наук Віктора Переведенцева, завідувач відділом медстатистики Кіровоградської обласної лікарні А. Ф. Добровольський у попередньому номері «Молодого комунара» повідомляв про невідомі наслідки нової демографічної хвилі відповідно до нашої області. У нинішньому році, як і в попередньому, знову очікується мігусовий приріст населення, простіше кажучи, кількість померлих перевищить кількість народжених. А щодо сільського населення, то воно практично не відновлюється і вже хоча б з цих позицій безперспективно говорити про завтрашній день села.

Так вважає спеціаліст і йому важко щось заперечити, бо статистика керується не емоціями, а тільки фактами. Факти ж ще раз підтверджують гірку істину — довго ще доведеться розплачуватися селу за недавні сумнівні експерименти щодо укрупнення сильніших господарств невеликими сільцями і хуторами. Бо коли перші, зібравши в собі основний людський і технічний потенціал, потроху розправляли плечі, наважені з чистісіх ліхоті руки неперспективними невеликими поселеннями поступово дичавили і заростали бур'янами. Молодь в них не затримувалась, старші ж чітко трималися за рідну землю, воліючи померти там, де й народились.

Час Великих Змін, торкнувшись найрізноманітніших сторін нашого життя, прийняв і кардинальні рішення щодо розв'язання сільських проблем. Вибору не було: якщо ми хочемо нагодувати людей сьогодні, а не в перспективі, у нас не повинно бути знедолених сіл. На жаль, зворотній процес їх реабілітації набагато складніший від колишнього бездумного рішення розділити села на два табори: ось цей — буде жити, а цей — згине. Бо безперспективний. Про життя таких, обділених увагою невеликих поселень не раз писала наша газета. На жаль, ще й нині у багатьох із них особливих змін не видно.

Я сама виросла в селі, у великій сім'ї і янось з подивом підраховувала, що в роки мого дитинства чи не кожна друга сім'я на нашому нутку (так, у сільській місцевості) — через одного. Пам'ятаю, в ті 60-і роки, які спеціаліст вважає демографічно неблагонадійними, наша вулиця дзвеніла дитячими голосами. Щоранку чи не з кожного двору вибігали школярки і чималою юрбою поспішали до центру села, там — десятирічка. Тепер — вулиця мовчить і якщо й з'являється на ній по вихідних днях або влітку хлопчинки й дівчатка, то це в основному діти тих, хто ріс тут в 60-х. Приїжджають в село онуки. Є, зазвичай, і молоді сім'ї на вулиці, та їх зараз настільки мало, буквально одиниці, що вони, як кажуть в народі, погоди не роблять. Щоправда, є серед них і одна багатодітна, але всього лише одна. За моїми ж підрахунками, на вулиці близько 50 дворів, не враховуючи хат, які стоять пустими.

Така ось невесела статистика стосовно однієї вулиці. Хоча не скажу, що наше село неперспективне. Ні, воно велике, середніх достатків, з радгоспними будинками для молодих сімей. Але зовсім небагато дітей у сільських яслах, а значить мало приходить їх у перший клас сільської десятирічки.

Скільки років з високих трибун і асодисуючих плакатів говорилось про стирання граней між містом і селом. Стиралася з лиця землі хутори і села, в яких жили колись діди і прадіди наші, а грань лишилась непохитною. Виривалися, правда, деякі господарства вперед, доброяючи до рівня міських соціалів, та то лише одиниці. Основна ж маса, зв'язана по руках і ногах виказівками, директивами, інструкціями, терпляче очікувала обіцяного радісного майбуття. Бо день нинішній із нікудишніми дорогами, напівпорожніми сільмагістьми, поліціями, згаслими вогнищами культури особливо оптимізму не викликав.

Ось тут очевидно й варто шукати відповідь на суху статистичну фразу, що сільське населення практично не відновлюється і тому безперспективно говорити про завтрашній день села. Я не хотіла б погоджуватися з останнім формулюванням, бо навіть наперекір статистиці все ж вірю, що у села завтрашній день є. Інакше не буде світливих перспектив і для міста: не навчилися ще в заводських цехах і лабораторіях виробувати хліб, молоко, м'ясо.

Тривожні, невтішні в своїй категоричності роблять висновки спеціалісти. І єдиним засобом про-

тиді такому становищу вони бачать в підвищенні народжуваності. Нині ж для значної території нашої країни (Прибалтики, України, РРФСР) характерною являється саме малодітна, а не багатодітна сім'я. Народжуваність неухильно падає і тому, як і раніше, найбільш бажані для суспільства сім'ї, де 3—4 дітей, а ще краще — 5—6.

Ввівши на початку 80-х років відомі заходи по посиленню допомоги сім'ям, котрі мають дітей, держава тим самим дала зрозуміти, що демографічна проблема для неї не менш важлива, ніж всі інші. Адже сьогоднішні діти — це майбутня виробнича сила, котра забезпечить пенсії і нинішнім одинакам і бездітним жінкам. Ось тому демографи підраховували, що наше суспільство тільки тоді зможе повноцінно жити і працювати, якщо кожна сім'я дасть життя хоча б 3—4 малюкам. Сьогодні така сім'я за рішенням уряду вважається багатодітною, а значить має

жінка залишилась вдовою з п'ятьма дітьми на руках: найстаршій — 15 років, Дуняшці — 8. У таких випадках кажуть банальні слова: горе треба перебороти, дітей же підняти. Валентина розуміє це і зараз, і раніше, коли в безнадії потроху свіла коло чоловікового ліжка: спочатку в лікарні, а тоді вже дома.

— Ви знаєте, Льоня виріс без батька і страшенно боявся, щоб наші діти не росли сиротами. Що б там у сім'ї не було, а кидати дітей — для нього то найстрашніший гріх. Він все казав: от як виростуть, Валю, наші дівчата, ти тільки подумай, скільки буде у нас онуків. Згодом я їм гоїдалки і будемо їх годувати: туди-сюди, туди-сюди.

Після такого спомену криком кричати хочеться, але ж діти... їх треба ставити на ноги... Тому й піднімається щодосвіта: пора на ферму. Чи не важко аставати? А, вже звикла. От коли діти йшли одне за одним, всім роком не знала, що то виспатись. Казала чоловікові, чи ж

університету Л. Спешилова, висловлюючи в ньому своє розуміння суті й проблем багатодітності і не-обачно обіцяючи з'їсти свого капелюха, якщо багатодітна сім'я сама збудує дім за власні кошти, відмовиться від державної допомоги та інших соціальних подачок. «Мені дуже незручно, — пише йому жінка з білоруського села, — але вам доведеться зжувати свого капелюха й не одного. У нас свій будинок з необхідними зручностями, п'ять кімнат, маємо легковий автомобіль... Пільгами стараємось не користуватись. Дуже вже клопітно їх оформляти...».

Щось подібне могла б сказати науковому співробітнику і Валентина Осадча. Є в хаті й коло хати, діти нагороджені й одягнені не гірше від інших. На машину не склали — доля не дала. В усякому разі купляли б її за свої кровні, а не за соціальні подачки.

Так, держава зараз доплачує Валентині сто карбованців щомі-

право на певні пільги і переваги. Саме вони викликають з одного боку гнівне несприйняття «сімейних кланів» (як інколи називають багатодітні сім'ї) їх противниками, а з іншого — неспокій.

У липні минулого року постійна депутатська комісія обласної Ради народних депутатів з питань праці і побуту жінок, охорони материнства й дитинства розглянула питання дотримання в області вимог про пільги багатодітним сім'ям. Перед депутатами звітували представники обласного управління народної освіти, облсоцзабезу й облздороввідділу. З їх довідок видно, що жодна велика сім'я не залишається у нас без уваги відповідних органів. Але одне діло папери, зовсім інше — реальне життя. Тому на відрядження покладала особливі надії відповідальний секретар комісії в справах неповнолітніх при Новомиргородському райвиконкомі Віра Василівна Винниченко обіцяла познакомити з цікавою сім'єю.

— Всі кажуть — це виняткова сім'я. Поїдете — самі побачите.

ВИНЯТКОВА сім'я з села Коробичино виявилась звичайною, простою сім'єю, особливою тільки в тому розумінні, що виховується в ній п'ятеро дітей. П'ятеро дівчат. Є однак ще одна, важка, особливість — в грудні минулого року залишились вони без батька: медицина виявилась безсилою проти його хвороби.

Я люблю сільські сім'ї (певно тому, що сама виросла в селі) і легко знаходжу з ними спільну мову. Сільські люди для мене доброзичливі, гостинні, особливо уважні до чужої біди чи радості. На щастя, сім'я Валентини Осадчої в цьому розумінні не була винятком. Гостей у цьому домі люблять.

З дівчатами обзаявилися швидко, особливо з найменшою Дуняшкою. В першу мить, правда, здивувало ім'я — все ж нехарактерне нині. Валентина зрозуміла німе запитання.

На честь мамі моєї назвали. Чекали з Льоною хлопчика. А народилась ось. Дуняшка.

Світловолосе непосидюче дівча, батькова копія, не відстаєало ні на крок. Старші ще трохи соромились, а найменша, з дитячою безпосередністю знайомила з домашнім господарством. Розказувала, показувала, аж в очі заглядала: чи подобається. Валя, пореючись біля хати, спостерігала за нашою екскурсією і щасливо сміялася: — Моя шебетушка.

Чесне слово, отак відкрито, не-підробно може сміятись тільки добра людина. А чи щаслива? Судить самі: в тридцять п'ять років

настане такий час, що я впаду і спатиму скільки схочу, щоб мене ніхто не чіпав. Вдень на роботу, ввечері стільки клопоту, а вночі ж одному молочка, іншому водички. Ми не сиділи, так як оце зараз стільки дома. Земний уклін бабусі за таку чуйність. Непогано, та й по характеру у нас з чоловіком вдалось: такі, що весь світ би до себе пригорнули, аби біду відвести.

Скажете, котра ж мати не хвалить своїх дітей? Та їх хвалять і чужі люди: за доброту, чуйність, а нині це не так мало.

— То мої помічники, — світліє лицем Валентина. — Без них хіба б справилась. Ось тільки приїхала із санаторію, підліковувала ревматизм. Довго не могла звачитись: їхати чи ні. Ну, як ти покинеш дома таке господарство, діточок п'ятеро. І мама, і діти такі вговорили: їдь, лікуйся. Один раз уже була колись. То треба було б відразу і наступного року їхати, та чоловік захворів... Не до того було... Тепер ось насили вибралась. Підлікувалась, і руки не так болять. У нас же на фермі такі протяги, що взимку корови дою і в руки мерзнуть.

Валентина разом із напарницею працюють у родильному відділенні молочнотоварної ферми.

— Заробляємо тут непогано, особливо, коли йде масове розселення, але ж важко як, ой важко. Із рук синці не встигають сходити. Деякі корови, особливо первістки, б'ються немилосердно.

Сильні вже пишуться про тяжну працю сільських жінок і сильні говорять, що її механізація давно повинна прийти їм на допомогу. Обіцяють встановити на фермі дойльні апарати, наскільки ж легше буде. А от яку науку треба закласти на допомогу, аби приборнала зловісні протяги, що так і ширяться по корпусу? За його дверима — широке поле. де вітер гуляє на повну силу. Відхилиш двері! — пронизує до кісток і людей, і тварин. А тут же маленькі телята, що тільки від матері, тут доприли, для яких ревматизм став трохи не буденною справою.

На цій же фермі працював і Валентин чоловік.

— Удвох ми заробляли немалі гроші і мабуть середньомісячний дохід на кожного був такий, що держава нам нічого не доплачувала. Самі ж у хату збудували: коли приїхали сюди жити, батько купив нам стареньку. І в хату все треба було, все самі. Думалося, ось підрустять діти, складемо янусь нійку, та й купимо якийсь транспорт. Хотілося ж як похитати нудись гуляти, бо ми всі разом так і не виймаючи нікуди. То діти малі, то робота, то своє хазяйство.

З цього приводу згадується одна цікава публікація в журналі «Крестьянка». Хтозна, чи міг передбачити такий шквал гнівних читачиних відповідей науковий співробітник Московського держ-

сячно. Та це не допомога по багатодітності, це пенсія дівчатам за батька, по 20 крб. на кожну.

Щомісяця мають право Осадчі і на пайок, де якась крупа, згущено московський. Доцент вважає це аж такою великою пільгою багатодітних сімей, то хай же раз уважно подивиться, що є в столичних магазинах, а що в сільських краях, де це молоко, зерно і м'ясо виробляється. Воістину, що шведь та без чобіт.

Ще з дитинства слово сім'я розуміла як сім'я, тобто там де батько, мати і п'ятеро діточок.

В Осадчих була справжня сім'я — міцна, надійна, де жили щасливі батьки і росли щасливі діти. Так сталося, що одне кільце з цього ланцюжка випало, не з їх вини. Тепер я їм за батька й матір, вважає Валя, і я повинна зробити так, щоб вони і далі росли щасливими. Вона не говорила мені цього, але я знаю, що так думає. Бо бачити своїх дітей щасливими хоче кожна мати.

У дитинстві, коли, бувало, не мирились між собою, шукали захисту в ньому і все допитувались, кого ж їй жалі найбільше.

— Бачите, — учила нас мама, — ось на руці п'ять пальців. Котрого не вірж — болять. Так і за вами, за кожним, серце мліє. Всіх жалю. Ви ж діти мої.

Цю істину розуміла пізніше, коли виросла, сама стала матір'ю. І тому ще й як розумію нині Валю, в котрій цього року відривається від дому найстарша, Віта. Відвезла документи в Олександрійське медучилище. О, то що Валентинина мрія, та не силалося у неї. Тепер хай хоч дочка здійснить її. Правда, важко буде без Віти. Адже на ній і прибирання було, та й прати допомагала. Друга за нею, Оксана, та куховарити мастак. Але теж ще рік, і каже, піду вчитись на кухаря. Не хоче десять (чи б пак тепер, здається, одинадцять) класів закінчувати. Та й менші підрустають. Як то матері, коли отак одна за одною розлітатимуться. Найбільша розрада Дуняшка, її старші малюють — мізинчик. Але ж і вона виросте.

— Валю, а ви хотіли б своїм дітям такої долі, ну щоб у них теж було багато дітей?

— А чого, нехай буде. Це ж подумайте, скільки онуків матиму, скільки радості. Але хай обминає їх лихо. Щоб у їхніх діточок обов'язково був батько. Знаєте, як без нього важко.

Знаю про це не тільки я, знає і Валентина обійшла, де так потрібна чоловіча рука — щось підправити, прибити та й просто принести зеленого телятам, яких жінка взяла в колгоспі на відгодовлю. Ростуть дівчата, ростуть клопоти...

Ольга ПИЛИПЕНКО.
с. Коробичино
Новомиргородського району.

АКТУАЛЬНО

За повідомленнями Держкомстату СРСР, у нас в країні в 1988 році народилось приблизно на 160 тисяч немовлят менше, ніж в попередньому. Це означає, що країна вступила в черговий період швидкого зменшення щорічної кількості народжень, що формується нова демографічна хвиля, що якщо народжуваності не допомогти, то повториться демографічний провал 60-х років... Тепер ми стоїмо на початку нового обривистого спуску, котрий... може стати більш глибоким, ніж в 60-ті роки, адже починається цей черговий спад із більш низького рівня: тоді — з 25 народжень на тисячу чоловік, тепер — з 20».

(За матеріалами
тижневика «Семья»).

Недавно з відрядження приїхав наш фотокореспондент. Розповідає, що в Долинському районі знайшов чудову сім'ю, де підрастають восьмеро діток. Я згадую таку ж гостинну, як і Валя, Олену Коваль з Онуфріївського району, про котру писала торік. Вона теж багатодітна мама — ростуть троє дівчаток.

За статистикою на 1 листопада минулого року в області налічувалось більше 10 тисяч багатодітних сімей. І тому, навіть наперекір статистичним прогнозам, я все-таки вірю в завтрашній день.

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

5 серпня 1989 року

ДІАЛОГ
З ЧИТАЧЕМ

«СТАРІ СТІНИ»

РЕЗОНАНС

Надійшла ще одна відповідь на матеріал, розміщений в газеті під таким заголовком 3 червня.

Перший заступник голови обласного М. О. Сухомилин повідомляє, що поліпшити умови праці розширенням виробничої площі Кіровоградської панчішної фабрики можливо лише за рахунок будівництва нового корпусу. Згідно проекту плану економічного і соціального розвитку області на XIII п'ятиріччя воно намічене на 1993 рік, після розгляду і затвердження Держпланом Української РСР.

Відсутність проектно-документації на згадане будівництво, так як і належної потужності Кіровоградського будівельного тресту (в даний час триває будівництво взуттєвої фабрики) не дають змоги виконати роботу раніше вказаного строку.

За даними Держплану УРСР дев'ять панчішних фабрик виготовляють в 1989 році 433 мільйони пар взуття, в тому числі 161 мільйон пар дитячих колгот. 10 процентів буде відправлено в республіку Середньої Азії, а решта реалізується на території Української РСР. Отже, дефіциту цього товару бути не повинно.

Від редакції: Ми в свою чергу звертаємось до управління торгівлі обласного М. О. Сухомилина з конкретним запитанням: як же все-таки розподіляється згадана продукція в торгову мережу, якщо торгівля одержує її згідно планів і безперебійно? Чому дитячі панчішки виробниці потрапили в розряд дефіциту?

6

«МОЛОДИЙ
КОММУНАР»

5 серпня 1989 року

Кульбін.

Фото нашого читача І. ДЕМЧУКА.

вперше

Кіровоградський глядач мав змогу познайомитись з творчістю самодіяльної художниці з Помічної Добро-величківського району Надії Іванівни Падурської два роки тому на обласній виставці самодіяльного образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, присвяченій 70-річчю Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Та якщо на тій виставці було представлено лише кілька картин самодіяльної художниці, то на персональній виставці Надії Іванівни в художньому салоні обласного центру експонується понад сорок робіт.

«ІЗАУРА З ЛЕОНСІОМ»

Стаття «Низький гемоглобін» була опублікована в «МК» ще в лютому, але тема покинутих матерями дітей продовжує боліти нашим читачем. Як і в минулому огляді пошти («Чоловікам легше!», «МК» за 6 квітня), зійшлися листи з різними думками.

«Я не в захопленні від того, що трапилось, — пише Б. ТАРАСЕНКО з Олександрії. — Я теж народила сина без чоловіка. Було непросто. За час своєї вагітності нелегко я все стерпіла. Тепер у мене є син — моя турбота, радість і, не побоюся сказати гучним словом — щастя. І за все це — за підтримку і людську чуйність я вдячна акушеру-гінекологу З. М. Романенку. Для мене вона приклад в житті як людина цікава, життєрадісна, працююча і безвідмовна в роботі. А по якому праву ви в статті ставите під сумнів честь людини, що заслуговує поваги?»

Нагадаємо: у статті питань професіоналізму та інших якостей лікарів ми не торкалися і допускаємо, що вони можуть бути такими, як пише автор листа. Але і замовчати факт неправильного інформування медиком кореспондента і працівників райміліції було б нечесно.

«Вона зробила злочин страшний і підлий, — пише про матір покинутої дівчинки В. П. з Новоархангельська. — Мені теж було гірко і страшно. Моїй доньці 4 роки, живемо без татка. Нам дуже тяжко, а він живе щасливо і спокійно. За чотири роки навіть пікпопійки на доньку не витратив. Чому він так легко може відмовитись від виховання і покарати його за це не можна? До речі, наш «тато» — педагог, сіє розумне, добре, вічне. Насіє... А таких матерів, що кидають своїх дітей, краще б земля не носила. Їх треба карати все життя...»

Жінка, готова направо й наліво махати мечем — хіба це ідеал коханої, дружини, матері? Тут же інше питання: а хіба мало обставин, які роблять жінку агресивною? Наприклад, ставлення чоловіка, про яке пише далі В. П. «Каже, я не дурень тобі платити, кому я буду потрібен з аліментами. Треба будуть гроші — заробиш. Золотце з себе знімеш...». І зняла, коли донька тільки хворіла. А тиранія побуту, а ди-

тину одній тягнеться! Тема, на жаль, нескінченна. Читач С. МАСЛЯНИК із Новоукраїнки ділиться своїми міркуваннями з приводу асистентки жіночої теми засобами масової інформації: «Показуйте матерія-героїнь, жінок, котрі досі залишилися жіночними, носять довге волосся. Вони не вважають тягарем догляд за собою і за собою, а завіди висновком напрошується: вони, моз про святину, піклуються про своїх дітей, свою сім'ю. Дивись на них і клубок до горла підкочується...»

Думаємо, що мало хто серйозно сприймає залежність «гарні коси — добрий мати і дружина». Зате, мабуть, більшість читачів погодиться з тим, що жінкам подобається довге волосся у жінок. Наприклад, тато, як у головної героїні недавно показаного телефільму «Рабиня Ізаура». Вона справила незабутнє враження навіть на діда, і дві з них, із с. Гнатівки Новоархангельського району просять нас опублікувати «портрети Ізаури з Тобіасом, Ізаури з Алвіро, Ізаури з Леонсіом».

На жаль, діда, ми маємо лише неглибокий знімок виконавиці ролі Ізаури і боїмося, що при передруку він не втратить своєї улюбленості. Крім того, думаємо, що реальна Ізаура менше всього хотіла б позувати перед об'єктивом у парі зі своїм кримінальним Леонсієм...

Інше «телевізійне» запитання В. ШИПТЕНКА з Новоукраїнки: «Чому показаний по другій програмі ЦТ фільм «Графіна де Монсору» не покажуть по першій програмі або по УТ-1?». Названа стрічка демонструвалася по першій програмі кілька років тому.

Ще два відгуки на наші публікації, обидва від працівників міліції, В. ПЕТРЕНКО з Кіровограда нездоволені тим, як автор статті «Пристрасть до металу» О. Іванович («МК» за 16 квітня ц. р.) описав його дії в залі на концерті групи «Майстер». Лейтенант міліції пояснює, що він покликав підлітка, щоб переконатися в безпеці для оточуючих його клепанних браслетів і відібрав у нього кулеметну стрічку, якою можна завдати тілесних ушкоджень. В. Петренко не вважає свої дії приниженням гідності хлопця і закінчує листа словами: «Прошу переглянути статтю «Пристрасть до металу» і дати спростування в газеті».

Підтвердити чи спростувати випадок на концерті зараз наразді ми маємо — самі ми там не були. Але бачимо, що тут мають місце

Деякі з них уже знайомі глядачеві, деякі — представлені вперше.

Характерна риса творчості Н. І. Падурської — людина, котра є невід'ємною часткою природи від народження до старості.

Маленька дитина, яка недавно з'явилася на світ, ухопила ручкою яблуко і зачаровано розділяється доволу. Це — картина «Усе вперше». Неаелічне сільське подвір'я. Жінка годує птицю. Поруч стоять корови. Дружно співіснують собака та кіт. Картина так і називається «На подвір'ї». Привертають увагу і картини «Смачний сніданок», «Людина і собака», «У хаті».

Виставка Надії Іванівни Падурської безперечно — цікаве явище у художньому житті обласного центру. Наостанок скажу, що картини, які сподобаються глядачу, можна придбати.

В. ГРИШИН.

ІЗ ПОШТИ СЕКТОРУ КУЛЬТУРИ І МОРАЛІ

просто різні оцінки одних і тих же подій і сприймаємо це як цілком природне явище — люди різні, кожен бачить явище по-своєму.

Начальник Новомиргородського райвідділу внутрішніх справ В. І. ШЕВЧЕНКО не згоден зі статтею «Синій туман схопив на кров'я?» («МК» за 13 травня ц. р.), де йшлося про неспокійну обставину на танцювальних вечорах у Новомиргороді. Автор, зокрема, зазначає: «Жодного разу в залі РБК не звучала класична музика, записи радянських пісень, не було тематичних вечорів. Замість того звучать заручинні шлягери, які тогочасні танцюристи семінарів. Міліція попереджала його за аморальну поведінку, 1988 р. він був п'яним на спованні молоді. Однак керівництво РБК не вживало до нього ніяких заходів, вважаючи великим спеціалістом...». Далі В. І. Шевченко стверджує, що наряди міліції на вечорах чергують, а представники ДНД, району і РК ЛКСМУ — ні, що омон у РБК за 1988—1989 рік не зареєстровано. А звідки ж тоді кров? Частково відповідь на це питання є в нинішній листі: «Дискоотека проходить у суцільній темряві, що істотно утруднює забезпечення охорони громадського порядку». В морозі справді можна і не помітити, від кого одержана стусана...

Принесла пошта й інші листи. Т. РОТАР з Кіровограда до 100-річчя з дня народження А. А. Ахматової пригадає деякі моменти з життя поетеси і повідомляє, що всі любителі її творчості протягом 1989 року можуть відвідувати в бібліотеці імені Бойченка вечори, присвячені цій даті. Л. РОМАНОВ написав про вечір, приурочений 190-річчю з дня народження О. С. Пушкіна у кіровоградській бібліотеці імені Крупської. Тут звучали вірші великого російського поета, романси, пісні та поезії місцевих авторів.

Завідуюча відділом загсу Кіровоградського райвиконкому обласного центру Н. А. АСТАНИНА прислала до редакції поради нареченим. Вона, приміром, не радить нареченій у день весілля надівати брошки, намисто, персні, бо у цей момент найкраща прикраса — обручка. «Весільний букет, — пише автор, — слід перевернути білою стрічкою. Нареченій найбільше підійдуть гвоздики, троянди, ромашки, хризантеми. Букет повинен бути не громіздким і ні в якому разі не загортає його з целофаном».

ЗАПИТУЙТЕ— ВІДПОВІДАЄМО

Учасник Великої Вітчизняної війни олександрієць В. І. Султан у листі до редакції просить дати повну інформацію про пільги, на які він має право. «Я вже не раз про них читав, — пише він, — але мені від цього не легше. Де воно те, що нам обіцяють, коли буде. У черзі на машину стою вже років сім, приблизно ж стільки — на встановлення телефону. У першому випадку кожного разу відповідей незмінно: нам не виділяють машини і ми не даємо, у другому — нікуди підключити».

Далі. Дають нам, учасникам війни, квиток за півціни на проїзд по залізниці. Мені він абсолютно не потрібен: нікуди їздити. От якби по місту дали проїзний, тільки б спасибі сказали. Чув, що в деяких містах так і зробили. Звертався з цим у військкомат, там кажуть, пишіть. От я й написав».

Ми направили цього листа в обласний відділ соціального забезпечення і одержали відповідь від його завідувача А. Г. МАЛОГО. Ось що він повідомив:

«Дана категорія осіб користується певними пільгами, зокрема:

— 50-процентною знижкою на придбання ліків по рецептах лікарів;

— купівлю автотранспорту будь-якої моделі марки за безготівковий рахунок;

— придбання безплатної санаторно-курортної путівки;

— право користуватися поліклініками, до яких вони були прикріплені в період роботи і після виходу на пенсію;

— один раз в рік — 50-процентною знижкою на придбання залізничних квитків (туди і назад).

Від редакції додамо, що десята сесія двадцятого скликання Кіровоградської міської Ради народних депутатів, враховуючи численні прохання населення, вирішила надати з 1 липня ц. р. право безплатного проїзду в міському пасажирському транспорті загального користування (крім таксі) учасникам Великої Вітчизняної війни і воїнам-інтернаціоналістам. Основою для надання пільги є посвідчення учасника Великої Вітчизняної війни чи воїна-інтернаціоналіста.

Питання про безплатний проїзд на транспорті для такої ж категорії людей, що проживають в інших містах області, поки що не вирішено. Як повідомив начальник головного планово-економічного управління обласного М. О. Сухомилин, воно має бути розв'язане до жовтня цього року.

ЗАТИШШЯ

Хто з нас не любить тиші! Особливо перед грозою. На небі збиваються чорні хмари, ось-ось розбухнуть вітром дерева і залопотять дощем. Та що тут дощ! Тиша... Скільки про неї пісень складено! Є й така: «тиша навкруги, сплять...».

— О ні, — образяться в Новоархангельському райкомі комсомолу. — Ми не спимо. То в пісні луги нехай собі сплять.

У них же просто тиша. І все.

Справді, Новоархангельський райком комсомолу «тихий». Однак тут ні грози, ні тим більше бурі не чекають. Не підходять сюди і слова вже з іншої пісні, де «тиха вода греблю рве». Ніякої греблі новоархангельці «не рвуть». Хоча є тут що, так би мовити за пісню, «рвати».

Не вдалося обхитрити І. О. Ільчука. Прокотнувши, близько взявши образу до серця з райкомі комсомолу такий вчинок директора райпобуткомбінату, і вирішили й собі схитрувати.

...Метрів за п'ятдесят від будинку культури, в самісінькому центрі райцентру розмістилося кафе «Пінгвін». Воно, правда, коли ми в більш як тридцятиградусну спеку хотіли атакувати спрагу, виявилось зачиненим. Та мова не про це.

На цьому місці, як нам сказали, була церква. А під церквою — підвал. Не знаємо, що в ньому тримали сто років тому священики, а нині він пустує. От і надумали хлопці гуртом звернутися до голови райспоживтовариства Олега

Висловим нашу суб'єктивну думку.

Справді, на перший погляд Ю. Даценко і В. Терещенко люди, які шукають легкого заробітку і які прикриваються визискою райкому комсомолу. Цілком справедлива думка, бо... райком комсомолу, маючи цих людей, мало робить для того, щоб їх позначити використати.

Є прекрасна техніка, є прекрасні відеофільми. Зробіть свої молодіжні вечори відпочинку. Поцікавтеся, що хоче молодь, підійте до неї перші з відео.

Було ж все: в сільських клубах, ген ще аж весною, показували фільми. На них же з радістю приходили колгоспники — що-що, а в селі відео ще новинка. Тільки ж якби продумано підійти до цієї справи, щоб не лише фільм, а ще щось на зразок комп'ютерних ігор запропонувати сільським дітям. І не лише запропонувати, а й навчити.

Тоді ж, коли їздили, прийшов у райком комсомолу лист-відгук від молоді. Небезпідставно гордиться ним перший секретар. Якби ж тих листів не один — а більше. З пропозиціями, зауваженнями, навіть критикою. Так для цього треба більше показувати нового, зацікавлювати.

Чим, запитаете? Подумайте! Тільки не хаотично і не заради грошей зробіть це, а заради пропаганди своїх ідей.

Чи, можливо, їх у новоархангельському комсомолу немає? Якщо вже й про це говорити, то конкретизуємо думку.

Райком комсомолу взяв шефство над будівництвом басейну в Новоархангельську. В цьому напрямі так працюють, аж лоби мокрі. Оно завогв Сергій Єременко і людей, коли треба, знайде, а то й сам не посоромиться лопатою помахати, копаючи траншею.

Повертаються з таких робіт хлопці й дівчата... ні, не бадьорі, а втомлені. Навіть дещо пригнічені — точить черв'ячок серце, чому ж це я пішов, а товариш у цей час собі спокійненько на пляжі відпочиває? Проходять ті ентузіасти похмуро біля молодіжного об'єднання. Чому б їх і не запросити на вільні місця безплатно? Попрацював — подивися, друже, фільм. Чим багаті, тим і раді.

Що, двоє «фермерів» не погодилися б впустити безплатно? Збіднів би «Електрон», а чи може менше грошей перераховано було б на рахунок райкому комсомолу?

Не знаємо, можливо наш приклад дещо наївний, можливо навіть смішний. Але на місці можна ж щось і інше придумати. Тим більше, що Юрій і Віктор, так названі директором райпобуткомбінату «фермери», не такі вже й «фермери», як про них думають. Сталося так, що говорять не те, що потрібно. Інколи навіть через вину райкому комсомолу.

До речі, Анатолій Шаров просив у даному випадку, щоб «Молодий комунар» допоміг. Ми не проти допомогти, але давайте подумаємо, хто ж у Новоархангельську працює? Кому більш відомі проблеми молоді? Можливо, в даному райкомі комсомолу чекають інструкцію, в якій було б описано щось на зразок ділової гри, як діяти, коли підеш туди — відмова, ще десь — як малюків обдурять.

Чи треба було з Кіровограда на папері письмово, та ще з печаткою для солідності, прислати рекомендацію. У ній написати: шановні працівники райкому, коли займаєтесь серйозною справою, варто зібратися всім зацікавленим людям обговорити різноманітні варіанти співробітництва і... укласти всього-на-всього договір.

Де-де, а тут паперотворчість, в чому можна було б вас, новоархангельців, звинуватити, і не пахне. Звичайнісінькі ділові стосунки так і робляться. Розводити руками прикро, але що вдієш, коли так часто доводиться це робити хоча б з діяльністю «Електрону».

Не будемо судити про інші напрями роботи райкому комсомолу, про його стиль і методи. Про це піде мова в наступних публікаціях, де буде і позитивний досвід, і ще щось на зразок сьогодишнього «затишшя». Матеріалу в блокуванні багато. Та є там і рядки, де Анатолій Шаров прямо-таки випрошував допомоги.

Тож, враховуючи чи то безсилля, або й беззубість новоархангельців, чи то їх небажання стукати в двері, доки не відчинять, висловимо свої міркування голові Новоархангельського райспоживтовариства О. І. Козаченку.

Напевне, нема людини, якій би не сподобався зал у кафе, що в Кіровограді. Це кафе працює недавно і заслуга тому, що воно в нас є, в першу чергу його молодим працівникам. Не гірше приміщення і в підвалі, де колись була церква у Новоархангельську. Оригінальності нашим прапрадідам не треба було позичати. То нам зараз її бракує.

Зрештою, якщо вже мова про оригінальність, то й справді — чого б її не використати для блага молоді. Якщо стримує боязнь, що інші (Юрій і Віктор) на цьому підвалі розбагатіють, то не варто, думаємо, боятися. Разом з тим багатіти буде і комсомол, і райспоживтовариство, якому за оренду платитиме «Електрон». Та головне, що тут збагатіють люди. Новоархангельці. Як матимуть своє, незгірш від обласних і столичних кафе, і яке залюбки відвідуватимуть.

Простіше — виграве справа. Ота, перед якою розводять руками у Новоархангельському райкомі комсомолу.

М. ШАРАПОВ,
Ю. ЯРОВИЙ.

КОМСО-
МОЛЬСЬКА
ПЛАНІРКА

«ЧЕРВОНА
РУТА»

ШУКАЄ...

АНОНС

спонсорів

Оргкомітет першого республіканського фестивалю української сучасної пісні та популярної музики «Червона рута» пропонує керівникам підприємств, державних установ та громадських організацій укласти угоди про умови рекламування їхньої продукції, послуг тощо.

Назви та імена спонсорів фестивалю фігуруватимуть у повідомленнях засобів масової інформації, у спеціальних фестивальних буклетах та на рекламних щитах, встановлених у концертних залах фестивалю.

Всі концерти «Червоної руті» транслюватимуться по телебаченню, зніматимуться для відео-програм, призначених для показу за кордоном.

Наша адреса: 252018, м. Київ, пл. Калініна, 1, Республіканський оргкомітет фестивалю «Червона рута». Наш рахунок: № 000700045 в ОПЕРУ-мискуправлі н н я м. Києва, об'єднання естетичного виховання та організації дозвілля молоді при ЦК ЛКСМУ, з поміткою — «на «Червону руту».

Телефони для довідок: 21-28-661, 21-28-180, 21-28-139 (Київ).

ведучих

Для проведення концертів та конкурсів на заключному етапі першого республіканського фестивалю української сучасної пісні та популярної музики «Червона рута» у Чернівцях потрібні ведучі, які бездоганно володіють українською мовою. Заявки приймаються від двіох і юнаків, молодих жінок та чоловіків без жодних обмежень. До заявки додаються 2 фотокартки розміром не менше ніж 9x12 см із власним портретом великим планом та на повен зріст. Оплата праці ведучих, житло та харчування забезпечуються.

Наша адреса: 252018, м. Київ, пл. Калініна, 1, Республіканський оргкомітет фестивалю «Червона рута». Телефони для довідок (Київ): 21-28-661, 21-28-180, 21-28-139.

7

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

5 серпня 1989 року

Тетяну ПИВОВАРЧУК добре знають не лише на Кіровоградській азуттєвій фабриці, а й у багатьох азуттєвих магазинах міста. Сюди дівчина приходить, щоб поцікавитися, як користуватися поптом товар підприємства, де вона працює секретарем комсомольської організації.

А вже з магазину Тетяна прямує до своїх товаришів, щоб разом обговорити виробничі питання. Їх у спілчан фабрики сьогодні багато. І не лише про роботу, а й про те, чи потрібен комсомол сьогодні, яким йому бути завтра, як провести звітно-виборні збори.

Фото В. ГРИБА.

* * *

У кожному райкомі комсомолу є якась своя справа. Та, якою гордяться, про яку кажуть всім, хто приїздить і цікавиться роботою спілчан. Новоархангельськ теж нічим не гірший за інших. Має він молодіжне об'єднання «Електрон», яке працює при райкомі комсомолу і яке об'єднує аж... двох його членів. Це голова — Юрій Даценко і його товариш Віктор Терещенко.

Так от, кожному, хто протягом останніх чотирьох місяців цікавився роботою спілчан Новоархангельська, хвалилися, що в них є не щось собі таке, а ціле об'єднання!

Так, принаймні, трапилося цього разу. Спочатку перший секретар райкому комсомолу Анатолій Шаров гучно похвалився своїм дітищем, а через хвилину вже плакався, як не люблять деякі працівники райвиконкому, навіть райкому партії молодіжного об'єднання.

— Нам палки в колеса пхають, — бідкався ще в кабінеті Анатолій, — не дають розвернутися хлопцям.

Що не мали змоги «розвернутися» дає представників так званого «Електрону», то не мали. Спочатку по селах курсували і крутили відео. Потім вдалося надбати в райпобуткомбінаті кімнату. Його директор Олександр Кузьмович Ільчук погодився за умови, що молодь відремонтує приміщення, не брати до кінця нинішнього року грошей за оренду. На цьому й порішили...

— А він нас візьми й надури, — бідкався Анатолій. — Прислав О. К. Ільчук рахунок, хоча ще снігом і не пахне, а до нового року ого-го...

Ото, думаємо, немає совісті в директора райпобуткомбінату. Як так можна з комсомолом! Однак, при зустрічі ситуація дещо проясніла.

Поплескавши в кімнаті, обклеєній обоями і яка служила залом для показу кіно, Юрія Даценка по плечу, Іван Олександрович сказав так:

— Що ж думаєте, одні ви такі розумні? Ти, Юро, добрий фермер. Гроші ж береш чималі, а забуваєш, у чьому приміщенні знаходишся. От з тобi рахуночком і нагадав. Домовлялися за капітальний ремонт, а ви ж папером дірки заклеювали. Мене не обхитрили.

Ізanosича Козаченка з проханням: дайте нам цей пустий підвал у оренду.

Чи то по-дитячості, чи через необдуманість (не зварила голова виробити стратегію) взяла й зиклала, як на долоні свої плани.

Планували ж багато. Спочатку зроблять ремонт. Не папером, звичайно, обклеять стіни, а й тисячі карбованців не пошкодують. Потім, вже в оформлених залах (їх там два) встановлять кофеварку, апарат для приготування морозива. Самі все діставатимуть. Встановлять відеоапаратуру. Щоб і кавою посмакувати і фільм подивитися можна було.

Задумів у хлопців вистачало.

Та біда одна на ходить, а за собою іншу водить. Не пощастило прижитися в райпобуткомбінаті, не пощастило й тут. О. І. Козаченко погодився здавати приміщення в оренду, але за умови, що торгуватимуть там люди з райспоживтовариства.

Дана умова аж ніяк не влаштовувала ні Юрія, ні Віктора. По-перше, торгуватимуть не вони, а кафе працюватиме, напевне, не пізніше, ніж до восьмої вечора. По-друге, всім відомо, як варять в одній каструлі борщ для господарині. Хотіли бути самі собі господарями.

Лопнула й ця ідея, мов ота мильна бульбашка. Лопнула — і все, скаже читач. До чого ж тут райком комсомолу? Його працівникам, а тим паче першому секретареві Анатолію Шарову тільки поспішувати можна.

Райком комсомолу а першу чергу повинен бути зацікавлений у тому, щоб десь не на місяць-другий, а хоч і на постійно вкоренити хлопців, які до комсомолу прийшли не з пустими руками, а з прекрасною сучасною відеоапаратурою й попросили допомоги.

Тому, що комсомол взяв під своє крило і гучно назвав показ відеофільмів молодіжним об'єднанням «Електрон», Юрій Даценко і Віктор Терещенко без перебільшення скажемо раді. Півбіді, що їх вважають за фермерів, заробітчани, рвачів. Біда в іншому — доходило до того, що головам сільрад, як повідомив Анатолій Шаров, говорилося, щоб не пускали в сільські клуби проїдисів.

Тут не казати про таке треба, а бити б в усі дзони. Не козати мозочки образи, а давати бій цим образам.

Як, запитаете?

ДО 17
І СТАРШІ

ХОЧУ ЛИСТУВАТИСЯ

Мені 15 років. Я люблю тварин, захоплююся фотографуванням. Слухаю естрадну музику.
317528. Добровеличківський район, м. Помічна, вул. Леніна, 8. Шевченко Єліні.

* * *

Читаю фантастичні книги, захоплююся спортом. І дуже люблю тварин, особливо кіз. Вони такі симпатичні! Пишіть, одностудентці, за адресою:
317202, Компаніївський район, с. Губівка, Цинник Каті.

* * *

Я хотіла б познайомитися з хлопцем 16—19 років. Мені 16, ріст 165 сантиметрів, блондинка. Захоплююся тяжким роком, особливо подобається Кріс Кельмі зі своєю групою.

317111, Кіровоградський район, с. Новопавлівка, Іванченко Галині.

* * *

Мені 16. Я люблю фантастику. Захоплююся сучасною музикою, люблю кухарити. Хочу знайти друзів по листуванню. Моя адреса: 317060, м. Знаменка, вул. Матросова, 29, кв. 22, Бойко Наталі.

Фотографує
Василь
ГРИБ

Холодні й стрімкі гірські річки, чисті, як слюза озера, вітряний ліс, вершини, які вичають білосніжні льодовики...

Все це Кавказ, 14 туристських груп школярів з Кіровоградщини в липні пройшли місцями героїчної оборони Кавказу, рубіжем, де в роки Великої Вітчизняної війни радянські воїни вели кровопролитну боротьбу з фашистами.

Похід так і називався — «Стежками героїв». Забулися важкі підйоми, круті спуски, важкі безніжні рюкзаки, залишилися в пам'яті цікаві вечори біля вогнища.

8

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

5 серпня 1989 року

ЗВЕРНЕННЯ ПІДГОТОВЧОГО КОМІТЕТУ

...Студентський форум — реальна можливість виявити чимало проблем вузівської молоді, не вирішених сьогодні.

Форум — це можливість виробити і передати пакети наших пропозицій міністерствам і відомствам, ставлення яких до студента не влаштовує нас.

Форум — визначення програми студентської діяльності на підтримку перебудови, наша надія на переміни.

...Чи потрібна нам єдина студентська організація? Якщо потрібна — то яка? Кінцева відповідь — за форумом, за всіма нами. Ми твердо переконані в одному: студентська політика повинна визначатися з участю більшості студентів!

Якщо ви хочете отримати якісну вищу освіту, вирішувати свої проблеми, відчувати себе реальною силою у сучасній політичній боротьбі, якщо ви стомилися від громадської бездіяльності, якщо ви здатні мислити, діяти, боротися, — включайтеся в роботу по підготовці Всесоюзного студентського форуму!

ЗА АВТОРИТЕТ КОНКРЕТНИХ ДІЙ

Свою точку зору про форум висловлює співголова підготовчого комітету, секретар ЦК ВЛКСМ Станіслав СМІРНОВ.

Друкується зі скороченнями з газети «За автомобільно-дорожні надбавки» — орган парткому, ректорату, профкому і комітету ВЛКСМ Московського ордена Трудового Червоного Прапора автомобільно-дорожнього інституту.

— Чи потрібен форум студентству країни? Чи не стане він «парадною» заорганізованою акцією?

— Впевнений, що в будь-якому разі підготовка і проведення форуму будуть корисні для студентів. Необхідність негайного вирішення багатьох студентських проблем видно, як то кажуть, неозброєним оком. Тому форум повинен поставити ці питання з усією гостротою, виробити і запропонувати шляхи покращення студентського «самочуття».

...Стосовно побоювання, що форум «заорганізують», впевнений — «переможних рапортів» не допустять самі ж студенти...

— Чим може допомогти форум студентам? Чи «почують» його рішення в уряді, міністерствах і відомствах?

— Ми вважаємо, що форум «відбудеться», якщо на ньому будуть вироблені конкретні пропозиції по участі студентів в управлінні навчальними закладами, покращенню матеріального становища майбутніх спеціалістів. Сподіваємося, що така ж робота буде непереродною для форуму і на місцях. А вза-

галі, на мій погляд, найважливіше завдання зустрічі — повернути громадську думку до проблем і бід студентства. Щоб ніхто не вважав студентське життя веселим і безтурботним.

— Які проблеми, на Вашу думку, стануть основними при обговоренні на форумі?

— Вважаю, що форум повинен відповісти на питання: чим студентство може допомогти перебудові й оновленню в країні, і як суспільство може допомогти студентам. Якщо ж говорити про конкретні проблеми, то виділю, перш за все, участь студентів у демократизації життя вузів і технікумів, зростання їх впливу на організацію навчально-виховного процесу, першочергові і перспективні заходи по покращенню матеріального становища, соціальної захищеності. Сподіваюся на конструктивну розмову про участь студентів у сільськогосподарських роботах, військовій підготовці, проблемах екології, історії, культури, релігії тощо.

— Останнім часом у вузах і технікумах неодноразово висловлювалися ідеї створення студентської організації — спілки чи ради. Ваша думка про цей факт? Якою Ви бачите цю організацію, якщо форум висловиться за її створення?

— Впевнений, що ідея створення студентської організації не тільки має «право на життя», але і буде реалізована. До речі, процес об'єднання студентів, наприклад, за професійними інтересами, уже розпочато. В країні діють Асоціація студентів-медиків, Всесоюзна рада студентів гірничих,

Назустріч
Всесоюзному
студентському форуму

нафтових, металургійних вузів, ведеться підготовка до конференцій студентів університетів, юридичних та ряду інших інститутів. Спілка таких асоціацій за професійними інтересами і могла б стати основою студентської організації.

— Як будуватимуться стосунки майбутнього органу з комітетами комсомолу, профспілковими організаціями?

— Статус студентської організації, очевидно, визначить форум. Але в будь-якому разі ми виступаємо за участь комсомольських, профспілкових організацій в реалізації «студентської політики». Переконалися, що авторитет комсомолу у вузах напругу пов'язаний з умінням захищати інтереси студентів.

— Як ви ставитеся до фактів бойкотів, страйків студентства? Нормальне це явище чи аномальне?

— У даний час нам довелося не раз зустрічатися з такими, прямо скажемо, незвичними формами виявлення активності студентів. Як правило, страйки чи бойкоти трапляються там, де «традиційні» шляхи вираження думки студентів не «спрацьовують». І все ж ми за пошук конструктивних форм вираження своєї позиції або навіть протесту, за активний діалог із адміністрацією...

Інтерв'ю взяв
В. КИСМЕРШКІН.

ПОГЛЯД БЕЗ УПЕРЕДЖЕННЯ

Оновлення суспільства знаходить серед студентів найбезпосередніших прихильників. Вперше за багато років студенти відчували, що з ними починають радитися, що з їхньою думкою рахуються.

На сьогодні у вузах нашого міста студенти введені до складу вчених рад, розширено їхнє представництво у приймальних, студентських комісіях, комісіях по розподілу молодих спеціалістів. Вони отримали і право голосу при виборах керівництва вузів, в оцінці якості викладання, виступають партнерами адміністрації у пошуку найефективніших форм навчання, нових форм організації суспільно-виробничої праці.

У той же час у студентському середовищі накопилось багато невирішених проблем. Лишається складним так зване соціальне самопочуття студентів. Наприклад, реальні прибутки молоді, що навчається, дуже низькі. Особливо хвилює матеріальне становище студентських сімей. Лишається гострою проблема гуртожит-

ків. Нерідко чуються нарікання студентів на адресу їдалень, буфетів. Всупереч установам лютого (1988 р.) Пленуму ЦК КПРС продовжується залучення студентів до збирання врожаю без використання економічних стимулів, без створення нормальних умов праці і побуту.

Останнім часом на комсомольських зборах і дискусіях у студентських колективах гостро ставиться питання про усунення суб'єктивізму і догматизму у викладанні суспільних наук, в організації військової підготовки. Неодноразово висловлюються і скарження студентства до комсомолу.

Назріла необхідність реально оцінити нові явища в житті студентства. Ґрунтовно проаналізувати студентський рух, його тенденції і перспективи, участь у перебудові вищої школи. Важливі і такі питання, як соціальна зацікавленість, організація сільгоспробіт, а також положення студентської сім'ї тощо.

Усі ці проблеми, думаю, повинні підняти Всесоюзний студентський форум, який буде проходити у Москві 15—19 листопада 1989 року.

СТУДЕНТСЬКИЙ ФОРУМ:
Пропозиції, запитання, проблеми

Передувати Всесоюзному форуму буде обласний студентський референдум у жовтні нинішнього року, на якому буде вироблено наказ чотирьом делегатам форуму від Кіровоградської області.

Зрозуміло, що ні обласний референдум, ні Всесоюзний студентський форум не вирішать відразу всіх проблем, не зроблять пасивних студентів активними, не підвищать завтра всім студентів. Але головне — ми повинні звернути увагу всіх державних, профспілкових органів, широкої громадськості на ключові проблеми студентства.

Л. ЄГЕЛЬСЬКА,
секретар обкому ЛКСМУ.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Дорогі студенти! Ми чекаємо ваших пропозицій, відгуків. Стайте проблеми, запитуйте, сперечайтесь, обговорюйте. Наша газета стане вашою трибуною у підготовці обласного студентського референдуму і Всесоюзного студентського форуму.

прийом молоді для підготовки спеціалістів залізничного транспорту таких спеціальностей

з освітою 10 класів —
 слюсар-електрик по ремонту устаткування електровозів (юнаки віком від 17 років, строк навчання 1 рік),
 помічник машиніста електровоза (юнаки віком від 17,5 року, звільнені в запас з лав Радянської Армії і Флоту, строк навчання 1 рік),
 помічник машиніста електровоза (юнаки віком від 17 років, строк навчання 1,5 року),
 помічник машиніста тепловоза (юнаки віком від 17,5 року і звільнені в запас з лав Радянської Армії і Флоту, строк навчання 1 рік),
 помічник машиніста тепловоза (юнаки віком від 17 років, строк навчання 1,5 року),
 черговий по станції IV і V класів (юнаки і дівчата віком від 17 років, строк навчання 1,5 року),
 провідник пасажирських вагонів поїздів далекого прямування, касирів по продажу квитків (юнаки і дівчата від 17,5 року, строк навчання 1 рік),
 електромеханік сигналізації, централізації, блокування (юнаки віком 16,5 року, строк навчання 2 роки).

електромеханік провідного зв'язку (юнаки віком від 16,5 року, строк навчання 2 роки),
 електромеханік поїздів (юнаки і дівчата віком від 17 років, строк навчання 1,5 року),
 черговий станційного поста централізації (юнаки і дівчата віком від 17,5 року, строк навчання 1 рік),
 оглядач вагонів (юнаки і дівчата віком від 17,5 року, строк навчання 1 рік);
 з освітою 8 класів зі строком навчання 3 роки —
 черговий по станції IV, V класів (юнаки і дівчата віком від 15,5 року),
 помічник машиніста електровоза (юнаки віком від 15,5 року),
 електромонтери пристроїв сигналізації, централізації, блокування (юнаки і дівчата віком від 15,5 року).
 Особи, зараховані до училища, перебувають на повному державному утриманні (триразове харчування, одяг, гуртожиток), а особи, що закінчили середню школу й навчаються за нижчевказаними спеціальностями, одержують доплату:

черговий по станції, провідник пасажирських вагонів — 40 крб.;
 помічник машиніста електровоза, тепловоза, електромеханік сигналізації, централізації, блокування, оглядач вагонів — 50 крб.;
 звільнені в запас з лав Збройних Сил СРСР — 70 крб.;
 Вступники подають такі документи: заяву на ім'я директора училища, свідоцтво про народження, документ про освіту, характеристику зі школи або місця роботи, довідку з місця проживання та про склад сім'ї, автобіографію, довідку про стан здоров'я (форма № 086/у), шість фотокарток 3×4 см.
 Вступники проходять медичну комісію при Знам'янській залізничній поліклініці.
 Адреса училища: 317052 Кіровоградська обл., м. Знам'янка, вул. Р. Люксембург, 6. Телефони: 5-22-81, 5-25-42, 5-25-94.

ОГОЛОШЕННЯ

Відпочивайте на здоров'я

БММТ «Супутник» запрошує бажаючих на відпочинок:
 У молодіжні туристичні центри:
 «Лісове озеро» (Плявня, Латвія) — 4—17.09 — 112 крб., 18.09—1.10 — 126 крб.;
 «Березовий гай» (Івано-Франківськ) (з 4-денним перебуванням у Москві) — 12—25.09 — 126 крб.;
 «Перлина» (Підмосков'я) — 21.09.4.10 — 110 крб.;
 «Цисаркела» (Батумі, Грузія) — 16.09—1.10 — 128 крб.;
 У вартість путівок входить проживання у готелі, харчування та екскурсійне обслуговування. Добиратися до місця відпочинку треба за власний кошт.
 У групові поїздки:
 в Одесу — 29.09.1.10. Приблизно вартість путівок — 60 карбованців;
 у Сочі — 29.08 — 12.09, 13—27.09 — 180 крб.;
 у Вільнюс — 25—29.08, 9—13.09 — 100 крб.;
 у Львів — 5—10.09 — 90 крб.
 Проживання у Сочі в приватному секторі, в Одесі, Вільнюсі, Львові — в готелях. У вартість путівок входить оплата за дорогу і житло, харчування та екскурсії.
 Детальнішу інформацію можна одержати в БММТ «Супутник» (вул. Фрунзе, 10, телефони №№ 7-35-77, 7-31-70).

Л. ПЕЧЕНА,
інструктор БММТ «Супутник».

Кіровоградське СПТУ № 14

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ УЧНІВ

на 1989—1990 навчальний рік

Приймають юнаків і дівчат віком від 15 до 20 років з освітою за 8 класів, які проживають в Кіровограді, на спеціальність швачка верху взуття, строк навчання — 2 роки.

Всі учні перебувають на повному державному утриманні. Під час проходження виробничої практики вони одержують 50 процентів від заробленої ними суми. По закінченні училища їм надається робота на Кіровоградській взуттєвій фабриці.

Училище має необхідну навчально-матеріальну базу, оснащену сучасним обладнанням.

Вступники подають:

документ про освіту (оригінал);
 довідку з місця проживання;
 шість фотокарток 3×4 см.;
 медичну довідку (форма № 086/у);
 свідоцтво про народження.

Документи приймаються до 30 серпня щодня з 8.00 до 17.00 за адресою: м. Кіровоград, вул. Гоголя, 74.

Кіровоградське СПТУ № 18

оголошує прийом учнів

на 1989—1990 навчальний рік

для роботи на Кіровоградській взуттєвій фабриці.

Приймають осіб з освітою за 8 класів на такі спеціальності:

швачка-заготівниця верху взуття;
 збирач взуття.

Строк навчання — 1 рік.
 Учні перебувають на повному державному утриманні. Під час проходження виробничої практики вони одержують 50 процентів від заробленої ними суми.

Вступники подають:
 документ про освіту (оригінал);

довідку з місця проживання;
 шість фотокарток 3×4 см.;
 медичну довідку (форма № 086/у);
 свідоцтво про народження.

Прийом документів — по 30 серпня.
 Адреса: м. Кіровоград, пров. Театральний, 8. Телефон 2-84-67.

Кіровоградське СПТУ № 4
ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ УЧНІВ

НА ТАКІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ:

на базі 8 класів зі строком навчання 3 роки —

верстатник широкого профілю; оператор верстатів з програмним управлінням; електрогазозварник, монтажник внутрішніх санітарно-технічних систем і обладнання, слюсар-ремонтник, слюсар-інструментальник,

слюсар механоскладальних робіт (строк навчання — 1 рік).

Всі учні забезпечуються обмундируванням, триразовим харчуванням. Під час виробничої практики вони одержують 50 процентів від заробленої ними суми.

Час навчання зараховується до загального трудового стажу.

Початок занять — 1 вересня.

ВСТУПНИКИ ПОДАЮТЬ ТАКІ ДОКУМЕНТИ:

заяву на ім'я директора, свідоцтво про освіту, характеристику зі школи, свідоцтво про народження або паспорт, довідку з місця проживання та про склад сім'ї,

медичні довідки (форми №№ 086(у), 25, 25-ю), шість фотокарток 3×4 см.

Документи приймаються щодня, крім неділі, з 9.00 до 15.00.

АДРЕСА УЧИЛИЩА: м. Кіровоград, вулиця Маршала Конєва, 6/5. Телефон 3-01-06.

КІРОВОГРАДСЬКЕ СПТУ № 8
(БАЗОВЕ ПІДПРИЄМСТВО ОБЛАТРОБУДУ)

оголошує прийом учнів

НА 1989—1990 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

На навчання зі строком 3 роки приймають юнаків та дівчат, що мають освіту за 8 класів.

Учні набувають спеціальностей:

муляра, монтажника сталевих і залізобетонних конструкцій, електрозварника,

малюара-штукатур, штукатура, облицювальника-плитковика, слюсаря-сантехніка, газозварника,

машиніста одноковшового екскаватора, майстра сільського будівництва, столяра-тесляра, паркетника.

З перелічених спеціальностей проводиться

співбесіда за конкурсом свідоцтва про закінчення неповної середньої школи.

По закінченні навчання учні одержують атестат про середню освіту. Учні забезпечують гуртожитком, парадним і робочим одягом, триразовим харчуванням, підручниками. Під час виробничої практики вони одержують 50 процентів від заробленої ними суми. Час навчання в училищі зараховується до загального трудового стажу. Випускники-відмінники мають право вступити до вищих та середніх навчальних закладів за пільговими умовами. Юнаки до

закінчення училища одержують відстрочку від призову до лав Радянської Армії.

Вступники подають або надсилають поштою: заяву із зазначенням обраної спеціальності, автобіографію, характеристику, свідоцтво про освіту, довідку з місця проживання та про склад сім'ї, медичну довідку (форма № 086/у), вісім фотокарток 3×4 см.

Початок занять — 1 вересня.

Адреса училища: 316030, м. Кіровоград, вул. Волкова, 15. Телефон 3-15-32.

Їхати автобусами №№ 107, 134 або тролейбусами №№ 3, 5 до зупинки «Обласна лікарня».

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

5 серпня 1989 року

ПЛАНЕТА

Країна, де комсомол демократичний

З УГОРСЬКОГО
БЛОКНОТА

В Угорщині у мене, та й у моїх колег з «Молодого комунара» завдяки укладеному навесні ц. р. договору про дружбу є багато друзів. Спілкуючись з ними під час нинішнього відраджання, а також з давнішими, вже «чисто» моїми, хочу ще раз розповісти про цю країну.

В Угорщині день за днем приживається багатопартійна система. До речі, комуністи УНР самі були ініціатором такого «нововведення», вважаючи, що таке співіснування допоможе більшому розвитку демократії. І ніхто в цій сонячній країні і не думає, що крок до багатопартійності призведе до розколу, а навпаки — комуністи були і є впевнені, що їм хоч буде і важче працювати, проте вдасться уникнути ряду помилок.

Зразу скажемо: так воно і було. Інші партії, точну назву яких я не запам'ятав, ніяк не принижали більш чисельною комуністичною. Кожен громадянин може вступати чи до тої, яка захищає інтереси аграрників, чи ще до якоїсь. Комуністична ж дещо «очистилась» від випадкових членів.

У такому політичному становищі не так-то й легко живеться угорцям. Бо є ж ряд прямо-таки опозиційних організацій, які во-

роже ставляться до курсу комуністів. Про це засвідчили найбільш «свіжі» події — переахоронення Імре Надя і його соратників. До речі, тоді показали себе й антикомуністичні, як говорив коментатор радянського телебачення, групи. Бо ж у цей день сотень з дві молодих людей з лозунгами, що СРСР задушив революцію 1956 року, мітингували біля посольства СРСР у Будапешті.

Про комсомол скажу так. Зустрівся я й з Мат'яшем Сорвашем — тепер уже заступником секретаря піонерської організації області Бекеш (про нього писав «Молодий комунар»). Він мені і повідомив, що комсомол у них уже не той комсомол, а просто Угорська демократична спілка молоді. Назва навіть не містить слів «соціалістична» чи «комуністична», бо молодь повинна, як самі ж і зазначили на своєму з'їзді, де щось начебто «саморозпустилися і об'єдналися», бути перш за все демократичною.

Мат'яш повідомив, що тепер в обкомі комсомолу працює... п'ять чоловік і — один секретар.

Мені не вдалося зустрітися з попереднім секретарем Йожефом Формошем — він уже працює помічником голови обласного виконавчого комітету. Мат'яш же ска-

зав, що зараз угорська молодь об'єднується в сорока молодіжних організаціях різноманітних напрямів, які входять до УДСП.

Найбільше, що збентежило: я не помітив бурхливості у молоді. Якось чи нецікаво їм, а чи й байдуже до того, що відбувається в країні. Одним словом, пасивність до політичного життя простежувалася. Можливо, то лише вида-лося.

Є в УНР спілка молодих демократів, яка є опозиційною організацією до УДСМ. Не дуже ця організація, іменована спілкою, іде на співробітництво з УДСМ, хоч багато цілей є спільних. Її чисельність (опозиційної) біля трьох тисяч членів. Але ця спілка молодих демократів досить впливова і часто-густо її лідери, котрі користуються якщо не авторитетом, то повагою в угорській молоді, відверто говорять про небажання співпрацювати з угорським, а б сказав новим комсомолом — УДСМ.

Часто в Угорщині всі біди в економіці, а особливо молодь, звальюють на комуністичну партію. В інфляції винні комуністи, а приховуванні правди історичних процесів — теж вони. І чомусь, як мені видалося, забули тут про Парламент, тобто — державну владу.

Зараз країна готується до виборів.

Не цікавиться молодь так, як її предки, і угорсько-румунськими стосунками. Що-що, а про це в Баттоні я наслухався. Справа в тім, що Батоння — це перший угорський населений пункт, який Радянська Армія визволила в 1944 році від гітлерівських загартників.

Нехай читач вибачить, що я не пишу репортажу з гімназії чи не розповідаю про прекрасний басейн у невеличкому містечку, не розповідаю про відпочинок молоді, їхні захоплення. В цій публікації мені загалом хотілося розповісти про Угорську Народну Республіку. Дещо пізніше читач знайде в «Молодому комунарі» публікації й на інші теми про Угорщину. Хочеться лише, щоб уточнили: кого що цікавить. Якщо не зможемо самі відповісти на поставлені запитання, попросимо це зробити Дьордя Менеші — редактора щомісячника «Баттонські новини». Тим більше, що він обіцяв відвідати напочатку серпня Кіровоград. Отож — чекаємо ваших листів!

Юрій ЯРОВИЙ,
спецкор «Молодо о кому-
нара».
Кіровоград — Баттоня (УНР).

«Приватна поліція»: «за» і «проти»

Пригадався заголовок одного з квітневих номерів Советской Росии — «Потрібен охоронець». Не покладаючись у боротьбі з організованою злочинністю на допомогу міліції і силу закону, наші кооператори шукають альтернативного захисту від рекету. Одні наймають охоронців, інші — хто побагатіше — створюють невеликі загони, які сяк-так навчаються і в окремих випадках навіть озброєні.

Заборонити подібну діяльність чи узаконити, поставивши в певні рамки, — серйозна дискусія на цю тему нас ще чекає. У Великобританії, наприклад, де приватна служба охорони існує і процвітає вже не одне десятиліття, все ще сперечаються, чи не протирічить вона інтересам суспільства.

Навіть в «хоум офісі» — британському МВС — не знають точно, скільки у Великобританії великих і дрібних агентств, які за плату надають послуги охоронців організаціям і приватним особам. Відомо тільки, що чисельність їхніх співробітників значно перевищує кількість службовців поліції. У поліцейських, очевидно, найвища зарплата серед державних службовців. Жодне приватне агентство стільки не платить. Інша справа, що державний бюджет суворо лімітовано і число поліцей-

ських обмежене. Звідси величезний попит на послуги приватної охорони. Хочеш забезпечитись — плати зі своєї, а не з державної кишені. Сфера послуг, які надають приватні агентства, досить широка. Їхні співробітники охороняють банки та інкасаторів при перевезенні крупних сум грошей та інших цінностей. Саме вони чатують при вході до приватних фірм і організацій, слідкують за порядком в універмагах, охороняють склади. Їх наймають кіно-та поп-зірки, щоб відбиватися від атак надмірно палких прихильників, і люди подібні Салману Рушді, які побоюються терористів. Здоровань, котрий вигулює разом з нянею малолітнього нащадка сімейства мультимільонера, також скоріш всього присланий приватним агентством. Пропонуються і більш екзотичні послуги: приватний розшук, пошук найманців для виконання секретних завдань за кордоном, промислове шпигунство та охорона від нього.

Здавалося би, ці «агентства безпеки» роблять справді потрібну і корисну справу. Чому ж британська преса випускає на їхню адресу стільки критичних стріл?

Найперш тому, що з приватною охороною пов'язано надто багато скандальних історій, бо у цю сферу активно прагнуть проникнути злочинні елементи. І це їм вдається, су-

дючи хоча б із того, що два найбільших пограбування, здійснених у країні за останні п'ять років (в одне з них стало рекордним — вилучення грабіжників склади 26 мільйонів фунтів стерлінгів у золотих злитках), не обійшлися без участі охоронців з приватних агентств, котрі зіграли для своїх співників роль навідників. Все частіше власники фірм приватної охорони виявляють, що найняли на роботу людей з кримінальним минулим.

Якщо коротко, аргументи тих, хто виступає за ліквідацію приватних служб безпеки, зводяться до того, що вони невідповідно до суспільства, часто легковажно ставляться до застосування сили, у них працюють погано підготовлені для такої відповідальної роботи люди, вони відкриті для проникнення з боку злочинного світу.

Англіїці сплять тим, що завжди виступають проти крайніх заходів. Тому серед спеціалістів все більше поширюється думка, що забороняти і ліквідувати «нерегулярну армію» приватних охоронців все-таки не варто. Інша справа, що її треба поставити під більш жорсткий контроль, розбірливіше видавати ліцензії, і тоді їм можна буде навіть передоручити деякі функції поліції.

Ігор МОНІЧЕВ,
(АПН).

Відома виконавиця стилю «кантрі» — американських народних пісень Еммі ХАРРІС під час виступу на фестивалі музики в Гріндельвальде.

Фото Кейстон — ТАРС.

ПЕНСІЯ ПО-КАНАДСЬКИ

Щоб, вийшовши на пенсію, жити безтурботно, вважають канадці, потрібно зарані все як слід спланувати і підготувати. Це особливо вірно, коли на пенсію хочеться піти пораніш. Нині діюче пенсійне законодавство Канади дозволяє виходити на пенсію у віці з 60 до 70 років. Однак ті, хто стає пенсіонерами у віці до 65 років, отримують допомогу неповною. Як повідомляє журнал «Файненшл пост маніайз мегезін», вирахунки в цьому разі

складають півпроцента від розміру повної пенсії за кожен місяць. Так, той, хто виходить на пенсію в 60 років, отримує суму на тридцять процентів меншу від того, хто виходить на п'ять років пізніше. Таким чином заохочується виходу кваліфікованих і досвідчених робітників. Але і 60 років — не найнижча межа для виходу на пенсію. Її з повною розмірі можна отримувати і в 55. Єдина умова — тридцятирічний робочий стаж. Якщо ж він недостатній, то обов'язковими будуть вирахунки.

Ідея раннього виходу на пенсію стає в Канаді все більш популярною. Для цього потрібно років за вісім-десять почати робити регулярні вклади на власний рахунок. За деякими підрахунками, вони повинні досягати досить чималенької суми — чотири тисячі канадських

доларів на місяць, а це доступно хіба що президентам чи членам правління великих компаній. У цій ситуації не доводиться робити вибір: потрібно набиратися терпіння і заробляти стаж, достатній для виходу на пенсію.

Лікарі, до речі, вважають, що ранній вихід на пенсію вигідніший: гроші, зароблені після п'ятдесяти, не виправдовують затраченого на них здоров'я.

Ось деякі поради, які дають канадські економісти тим, хто вирішив вийти на пенсію раніше:

1. Виберіть той вид вкладу, який гарантує більший процент доходу при меншому ризику.
2. Досконало продумайте питання про страхування.
3. Складіть план внесків на свій рахунок з урахуванням доходів.
4. Потурбуйтеся про те,

щоб на момент виходу на пенсію все основне обладнання у вашому будинку було максимально оновлене: потратившись на придбання нових товарів, Ви позбавите себе від необхідних витрат на ремонт.

5. Завчасно познайомтеся з тими професіями, які б були для Вас прийнятні, коли Ви будете на пенсії. Це допоможе Вам визначити, чи будете Ви фізично і психологічно спроможні виконувати цю роботу.

Спеціалісти вважають, що підготовка до виходу на пенсію — справа досить відповідальна, потребує значних емоційних затрат. Необхідно урахувати навіть найдрібніші деталі. Але пам'ятайте: те, що добре для вашого сусіда, не обов'язково може підійти Вам.

Сергій ДУХАНОВ,
ков. АПН.

За останні роки уряд Швейцарії почав активно на-рошувати арсенал, модернізувати збройні сили, про-водити численні маневри з участю всіх родів військ. Тут проглядається спроба властей «наверстати упу-щене» у військовій сфері порівняно зі своїми західно-європейськими сусідами, що входять до блоку НАТО. Населення досить логічно зреагувало на новий курс — тут почався справжній «військовий бум». У моду стали входити туалети, що містять елементи вогнепальної зброї.

Фотохроніка ТАРС.

10

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

5 серпня 1989 року

37 по 13 серпня

понеділок

7 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Футбольний огляд. 9.05 — «Спрут». Художній телефільм. 1 серія. 10.04 — Концерт музичного фольклору БРСР. 10.40 — Світ лялькового театру. 15.35 — Концерт народного колективу «Російські візерунки». 16.10 — Далекі — близькі. 17.25 — «Пісня-89». 17.45 — «Максіпес Фін». Мультфільм (ЧССР). 1, 2, 3, 4 серії. 18.15 — Концерт національної танцювально-театральної трупи Ямайки. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Автопортрет. Ми і економіка. 19.45 — Поему О. Пушкіна «Полтава» читає С. Шануров. 21.00 — «Час». 21.40 — «Спрут». Художній телефільм. 1 серія. 22.40 — Сьогодні у світі. 22.55 — Молодіжний вісник. Репортаж з пленуму ЦК ВЛКСМ. 23.40 — Я вам заспіваю. Про молодих виконавців авторської пісні. 0.30 — «Сімнадцять миттєвостей весни». Телефільм. 1 серія. 1.39 — Новини. 1.44 — Кінофільм. 2.44 — «Старе танго». Фільм-балет.

▲ УТ

16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. Концерт ВІА «Дрида». 17.10 — Документальні фільми «Людські хвороби». «Не зашкодь». «День за днем». (Кіровоград). 18.50 — Телефільм «Фантазія». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Час рішень — час дій. Від проекту — до об'єкта. 20.00 — Співають солісти Дніпропетровського державного театру опери та балету. 20.30 — «Довіряй». Огляд листів. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Все про кіно. 22.55 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Автопортрет з птахами і квітами. Науково-популярний фільм. 9.05 — Грива В. Крайнев. С. Прокоф'єв. Соната № 6. 9.40 — Італійська мова. 10.10 — Мультфільми «Кіт у чоботях». «Сиринька з секретом». 10.40 — Хроніка наших днів. Кіножурнал. 11.00 — Новини. 11.10 — «Чотири танкісти і пес». Художній телефільм. 5 серія. «Рудий, мед і нагород». 12.00 — Концерт Республіканського російського народного ансамблю «Росія». 12.25 — Прем'єра документального телефільму «Точність приземлення». 12.50 — «Парафраз». Грива П. Ласман (фортепіано). 13.00 — Новини. 13.10 — Фільм — дітям. «Полонені Барсової ущелини». 14.10 — Прем'єра документального телефільму «Бажаєш до зміни місця». 17.00 — Новини. 17.10 — Служу Радянському Союзу! 18.10 — Мультфільми. 18.30 — Держтелерадіо Української РСР. Телекспе-

диція «Славутич». 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Про час і про себе. В. Брюсов. 20.30 — Східний. Чемпіонат світу. 21.00 — «Час». 21.40 — Футбол. Міжнародна зустріч. «Спартак» (Москва) — збірна Південної Кореї. 22.30 — Екран документального телефільму «Русам Ібрагімбеков. Рубіж чи початок...». 23.25 — Новини. 23.35 — Ранкова пошта (повтор).

вівторок

8 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — У літньому парку. 9.10 — «Спрут». Художній телефільм. 2 серія. 10.05 — Поему О. Пушкіна «Полтава» читає С. Шануров. 11.20 — Світ лялькового театру. 12.10 — «Це було... було...». 15.35 — Вісім російських народних пісень А. Лядова. 16.00 — «Друге життя старого фото». Документальний фільм. 16.30 — «Пластичний ряд». Фільм-концерт. 16.50 — «Максіпес Фін». Мультфільм. 5, 6, 7 серії. 17.10 — Про що співають діти Землі. «Золоті ворота». Музична казка. 18.00 — Партком і перебудова. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — С. Рахманінов. Романси у виконанні Л. Казарновської. 19.25 — «Як козак мушкетерам допомагав». Мультфільм. 19.45 — Московський музичний фестиваль миру. 20.00 — Камера дивиться у світ. 21.00 — «Час». 21.40 — «Спрут». Художній телефільм. 2 серія. 22.35 — Сьогодні у світі. 22.50 — Що відбувається в Естонії? Передача. 2. 23.55 — «Сімнадцять миттєвостей весни». Телефільм. 2 серія. 1.05 — Новини. 1.10 — Спортивна програма. 1.40 — «И то же в вас очарованье». Фільм-концерт.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Все про кіно. 10.35 — Музичний фільм «Поділитися добротою». 11.40 — Доброго вам здоров'я. Художня сила фітотерапії. 12.10 — Художній телефільм «Слухати у відсіках». 1 серія. 13.20 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Веселка». 17.10 — Цирк, цирк, цирк. 17.40 — Документальний фільм «Споріднення». 18.00 — «Господарем на землі». Колгоспна асоціація кооперативів. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 18.30 — Музичний фільм. «І доки на землі існує любов». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Перлини душі народної». 20.05 — «Усім миром». Глобально-політична програма. 20.35 — Реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Фільм-опера «Ріголетто». 23.10 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Науково-популярні фільми «Увертюра», «Автопортрет». 8.45 — Мелодія з глибини віків. 9.30 — Французька мова. 1 рік навчання. 10.00 — Натхнення. Співає І. Суручану. 10.30 — Мультфільми. 11.00 — Новини. 11.10 — «Чотири танкісти і пес». Художній телефільм. 6 серія «Міст». 12.05 — Прем'єра документального фільму «Урок». 12.15 — Французька мова. 2 рік навчання. 12.45 — Маленький концерт. 13.00 — Новини. 13.10 — «Пелтерс». Художній фільм з субтитрами. 14.50 — Ритмічна гімнастика. 17.00 — Новини. 17.10 — Фільми студії союзних республік. «Любов моя — Ритмічна гімнастика. 19.20 — Хвилини поезії. 19.25 — «Біль, або Кілька епізодів з життя». 20.00 — Вечірня казка. 20.20 — З наших фондів. Концерт Ю. Гуляєва. 21.00 — «Час». 21.40 — Фільми студії союзних республік. «Любов моя —

революція». Вперше. 23.00 — «Прогулянка у ритмах степу». Фільм-концерт. 23.50 — Новини.

середа

9 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Про що співають діти Землі. 9.25 — «Спрут». Художній телефільм. 3 серія. 10.25 — Очевидне — неможливе. 11.25 — Світ лялькового театру. 12.15 — VIII Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка». 15.35 — Музична скарбниця. Твори Ф. Ліста виконує Р. Керер. 16.25 — Прем'єра документального телефільму «Професія — дизайнер». 16.55 — «Максіпес Фін». Мультфільм. 8, 9, 10 серії. 17.15 — До національного свята Сінгапуру — Дня республіки. Прогулянка по Сінгапуру. 17.45 — Народна творчість. Телеогляд. 18.15 — Агро. Тележурнал. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Прем'єра документального телефільму «Кримські ескізи». 19.30 — «Кіт рибалка». Мультфільм. 19.40 — «Тризна». Художній фільм. Вперше. 21.00 — «Час». 21.40 — «Спрут». Художній телефільм. 3 серія. 22.40 — Сьогодні у світі. 22.55 — У Домському концертному залі співає чоловічий хор видавничого відділу Московського патріархату. 23.45 — «Сімнадцять миттєвостей весни». Телефільм. 3 серія. 0.51 — Новини. 0.56 — «П'ята сторона світу». Моновіставка. 2.16 — А. Вівальді. Пори року. Чотири концерти для скрипки і камерного оркестру.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — «Живе слово». Цілющий вічний корінь. 10.05 — Телефільм «Місячний глобус». 10.55 — «Село і люди». На землі Полтавській. 11.25 — Фільм-концерт. «Мелодія літа». 11.55 — Художній телефільм «Слухати у відсіках». 2 серія. 13.00 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — «Наука і час». ННО «Еліта». В умовах перебудови. 17.10 — Співають діти. 17.30 — «Колентив і п'ятирічка». Вибори директора не відбулися. 18.00 — День за днем. (Кіровоград). 18.25 — Реклама, оголошення. (Кіровоград). 18.30 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Металіст» — «Динамо» (Київ). У перерві — Оперативний пост «АК». 20.15 — Актуальна камера. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Музично-розважальна програма «Відеоміні». 22.40 — Вечірній вісник. 23.10 — Світ поезії. Соломея Неріс.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Дитячий сезон. 9.00 — «Клоуни». Фільм-концерт. 9.30 — Німецька мова. 1 рік навчання. 10.00 — Мультфільми. 10.30 — Поезія. А. Марков. 11.00 — Новини. 11.10 — «Чотири танкісти і пес». Художній телефільм. 7 серія. «На роздоріжжі». 11.55 — Концерт татарської фольклорної музики. 12.20 — Кіножурнал. 12.30 — Німецька мова. 2 рік навчання. 13.00 — Новини. 13.10 — «Любов моя — революція». Художній фільм. 17.00 — Новини. 17.10 — Оренбурзький вечірні. 18.00 — Городошній спорт. 18.35 — Держтелерадіо Мордовської АРСР. 19.15 — З наших фондів. Г. Свиридов. «Курські пісні». 19.40 — Про владу. Участь бере міністр вугільної промисловості М. Шадов. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Ми хочемо літати. 21.00 — «Час». 21.40 — Кінододаток до передачі «Молоде кіно». 22.30 — Новини. 22.40 — «Поль Гоген. Одвічні мрії». Документальний фільм.

четвер

10 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «По долянка». Фільм-концерт. 9.05 — «Спрут». Художній телефільм. 4 серія. 10.10 — Кінофільм. 11.10 — Навколо світу. Альманах. 15.30 — Документальні фільми. 16.10 — Виступ ансамблю «Російська музика». 16.30 — «...До шістнадцяти і старші». 17.15 — Прем'єра документального фільму «Гонець з Ельсінора». 17.25 — Футбол. Матчі, присвячені 60-річчю Л. Яшина. Збірна ветеранів «Динамо» — збірна ветеранів світу. Збірна «Динамо» — збірна світу. 21.00 — «Час». 21.40 — «Спрут». Художній телефільм. 4 серія. 22.45 — Сьогодні у світі. 23.00 — Зірки Іспанської світі. 23.00 — Зірки Іспанської опери. Х. Каррерас. 0.05 — «Сімнадцять миттєвостей весни». Телефільм. 4 серія. 1.20 — Новини. 1.25 — Виставка шедеврів світового мистецтва. 1.55 — Народний артист СРСР Леонід Утьосов.

▲ УТ

9.00 — Новини. 10.20 — Експеримент дніпропетровських медиків. 10.50 — «Театр і час». Малі сцени театрів республік. 11.40 — Телефільм «На пам'ять про курорт». 12.00 — Художній фільм «Нічний екіпанж». 13.30 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Веселка». 17.10 — Кіровоградщина спортивна. (Кіровоград). 18.00 — Документальний фільм «Спогад про старий спектакль». 18.30 — Музичний фільм. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «20 років у строю». Світловодський комбінат твердих сплавів і тугоплавких металів. (Кіровоград). 20.15 — «3 людьми і для людей». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Молодіжна студія «Гарт». 22.55 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Науково-популярні фільми. 8.55 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 9.25 — Концерт лауреатів VIII Міжнародного конкурсу ім. П. Чайковського. 11.00 — Новини. 11.10 — «Чотири танкісти і пес». Художній телефільм. 8 серія. «Берег моря». 11.55 — Мультфільми. 12.30 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 13.00 — Новини. 13.10 — Додаток до передачі «Молоде кіно». 17.00 — Новини. 17.10 — «До Альдебарана». Короткометражний художній телефільм. Прем'єра. 17.35 — У нас в гостях А. Корчагін (віолончель). 18.00 — «Бабуся, навчи». Мультфільм. 18.10 — Цей фантастичний світ. «Знак саламандри». Телевіставка. 19.20 — Бережіть пісню свої. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Треба пам'ятати. 21.00 — «Час». 21.40 — КВН-89. 23.50 — «До Альдебарана». Короткометражний художній телефільм. Прем'єра. 0.15 — Новини.

п'ятниця

11 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Спрут». Художній телефільм. 5 і 6 серії. 10.50 — Пори року. Серпень. 15.35 — Виступає ансамбль російської пісні «Веснянка». 16.05 — Фільм — дітям. «Обережно — Васильки!». Вперше. 17.10 — «Пісня-89». 17.30 — «Максіпес Фін».

Мультифільм. 11, 12, 13 серії. 17.50 — Прем'єра документального фільму «Реабілітація надій». 18.15 — Інтерсигнал. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Концерт Будапештського весняного фестивалю. Я.С. Бах. «Бранденбурзький концерт № 2». 19.15 — Філософські бесіди. 20.00 — Меридіани дружби. Міжнародний фестиваль фольклору «Балтика-89». 21.00 — «Час». 21.40 — «Це було... було...». 22.00 — «Спрут». Художній телефільм. 5 серія. 23.05 — Сьогодні у світі. 23.20 — «Спрут». Художній телефільм. 6 серія. 0.35 — «Сімнадцять миттєвостей весни». Телефільм. 5 серія. 1.41 — Новини. 1.46 — Музика в театрі, в кіно і на телебаченні. Композитор Е. Артем'єв.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Нові імена. Музична передача. 10.20 — Телефільм «Шляхами». Слово про Ігорів похід». 10.50 — Художній фільм «Свій серед чужих, чужий серед своїх». 12.25 — Новини. 12.40 — Молодіжна студія «Гарт». 16.30 — Новини. 16.40 — Грають юні музиканти. 17.10 — Документальний фільм «Літати і вірити». 17.30 — З дірел народних. (Кіровоград). 17.55 — День за днем. (Кіровоград). 18.30 — На Київський хвилі. Інформаційний випуск. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Оперативний пост «АК». 19.40 — «Земле моя». Відлуння Чорнобиль: хто допоможе Лугинцям? 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — «Кобзарська дума». Добродійний вечір Українського фонду культури.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Студія представляє... 9.00 — Концерт ансамблю пісні і танцю «Сибір». 9.30 — Англійська мова. 1 рік навчання. 10.00 — Пушкін і його епоха. Наша спадщина. 10.45 — Мультфільм. 11.00 — Новини. 11.10 — «Чотири танкісти і пес». Художній телефільм. 9 серія. «Заміна». 12.10 — Мультфільми. 12.30 — Англійська мова. 2 рік навчання. 13.00 — Новини. 13.10 — «До Альдебарана». Короткометражний художній телефільм. 13.35 — Ритмічна гімнастика. 14.05 — Далекі Схід. Кіножурнал. 17.00 — Новини. 17.10 — Прем'єра короткометражних художніх телефільмів «Глибокі родичі», «Допомагайте зійти на Ельбрус», «Сон». 18.30 — Ритмічна гімнастика. 19.00 — Арена. Спортивна програма. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Арена. Спортивна програма. 21.00 — «Час». 21.40 — Прем'єра короткометражних художніх телефільмів «Глибокі родичі», «Допомагайте зійти на Ельбрус», «Сон». 23.00 — НТД. Інформаційний випуск. 23.15 — Експерсія. Музична програма.

субота

12 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.30 — Наш сад. 9.00 — «Часи не вибирають». Фільм-концерт. 9.30 — Людина. Земля. Всесвіт. 10.30 — Вас запрошує Зразково-показовий сценарист Командатури Московського Кремля. 11.00 — Документальні телефільми до дня фізкультурника. 11.40 — В. Бєляєв. Вокальний цикл «По Зарічній стороні». 12.40 — В країнах соціалізму. 13.10 — Фільм — дітям. «Прийми за сімома морями». Прем'єра. 14.35 — Борги наші. 15.00 — Дебют. Литаврист І. Сабір'янов. 15.20 — Я люблю тебе, життя. Фотоконкурс. 15.25 — Зустріч в Концертній студії Останіно з письменником Борисом Можаєвим. 16.50 — Мультфільм. 18.00 — Планета. Міжнародна програма. 19.00 — Ще раз про кохання. Ліричний концерт. 19.20 — Фільми і ролі Василя Шукшина. «Пічми-ла-

вошки». 21.00 — «Час». 21.40 — Супутник телеглядача. 22.00 — «Люди і манекени». Художній телефільм. 1 серія. 23.25 — Новини популярної музики. 1.00 — «Сімнадцять миттєвостей весни». Телефільм. 6 серія. 2.12 — Новини. 2.17 — Майстри мистецтва. Народний артист СРСР Ю. Копелян. 3.12 — «Вітражних справ майстри». Фільм-концерт.

▲ УТ

11.55 — Заключний концерт 1-го республіканського конкурсу хороших колективів ім. М. Леонтовича. 13.35 — Доброго вам здоров'я. Відповіді на листи телеглядачів дає лікар К. Бутейко. 14.15 — Новини. 14.25 — 3 концерти міжнародного джаз-фестивалю «Донецьк-120». 15.25 — «Розповідь про неспоній». Майк Йогансен. 16.45 — «Снарби музею України». Український художній фарфор XIX ст. 17.00 — «Суботні зустрічі». Масова фізична культура. 18.30 — Сатиричний об'єктив. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Від першої особи. Письменник Р. Лубківський. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Г. Кулішкін. «Ближче до карбованця». Прем'єра телевізії. У перерві — 22.40 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

11.00 — Новини. 11.10 — «Казка мандрів». Художній фільм з субтитрами. 12.50 — «Бабусяна парасолька». Мультфільм. 13.00 — Новини. 13.10 — До і після опівноччя (повтор від 29 липня). 14.55 — Спорт для всіх. 15.10 — Чемпіонат США з баскетболу серед професіоналів НБА. 16.15 — Телевізійний музичний абонемент. Г. Родженко-Генський — музикант-просвітник. В. Шебалин. Симфонія № 3. 17.00 — МВС СРСР повідомляє. 17.10 — Про час і про себе. М. Тихонов. 17.25 — «Хмарин». Художній фільм. 18.45 — «До шістнадцяти і старші». 19.30 — Співає О. Серов. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Під знаком П. 21.00 — «Час». 21.40 — Під знаком П. 0.10 — Відлуння: події тижня. 0.20 — Московський міжнародний марафон миру.

неділя

13 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (I програма)

8.20 — Ритмічна гімнастика. 8.50 — Тираж «Спортлото». 9.00 — З ранку раненько. 10.00 — Служу Радянському Союзу! 11.00 — Ранкова пошта. 11.30 — Клуб мандрів-

ників. 12.30 — Дитяча інформаційно-публіцистична програма. 14.00 — Музичний кіоск. 14.30 — «Здоров'я». 15.15 — «Ходжа Насреддин». Мультфільм. 15.35 — Слово в час. Зустріч з письменниками в редакції журналу «Дружба народів». 16.30 — VIII Міжнародний фестиваль телепрограм «Зродної творчості «Веселка». Концерт ансамблю традиційного танцю (Габон). 17.00 — Сільська година. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Недільний кінозал. «Великий Ух». Мультфільм. «Нічний Ерімітаж». Документальний телефільм. 19.35 — «Людина-невидимка». Художній фільм. 21.00 — «Час». 21.40 — Здрастуйте, лікарю! 21.55 — «Спрут-2». Художній телефільм. 1 серія. 22.55 — Футбольний огляд. 23.25 — Автомобільний спорт. Чемпіонат світу у класі «Формула-1». 0.00 — «Сімнадцять миттєвостей весни». Телефільм. 7 серія. 1.10 — Навколо сміху. 2.40 — «Знаю опера». Фільм-концерт.

▲ УТ

12.15 — Новини. 12.25 — Художній фільм «По траві босоніж». 13.45 — Зустріч на хуторі «Надія». (Кіровоград на Республіканське телебачення). 14.00 — Для дітей. «Канал-д». 15.30 — «Село і люди». Колгосп «Шлях Леніна» Золотоніського району Черкаської області. 16.00 — Слава солдату. 17.00 — Мультфільм на замовлення. 18.00 — Міжнародний турнір з футболу. «Рома» (Італія) — «Флумінансе» (Бразилія). У перерві — Ренламе. 19.45 — Актуальна камера. 20.20 — Вперше на екрані УТ. Документальний фільм «Епілог». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Міжнародний турнір з футболу. «Динамо» (Київ) — «Бангу» (Бразилія). У перерві — 22.25 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

10.00 — «Імени Галіасгара Камала». Про татарський театр імені Г. Камала. 11.00 — Новини. 11.10 — Кінопубліцистика союзних республік. Прем'єра документального телефільму «Відхилення». 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Гори творять нам... 13.00 — Новини. 13.10 — «Багратіон». Художній фільм. 1 і 2 серії. Вперше. 15.50 — Мультфільми. 16.20 — Документальні фільми із циклу «Земля тривоги нашої». 17.00 — Новини. 17.10 — Сім зустрічей. Музична естрадна програма. 17.45 — Ретро. 18.45 — Фестиваль солдатської пісні «Коли співають солдати». У перерві — 20.00 — Вечірня казка. 21.00 — «Час». 21.40 — Здрастуйте, лікарю! 21.55 — Як у старому кіно. Музична програма за участю артистів оперети. 22.55 — Це хвилює світ. 23.10 — Майстри мистецтва. Р. Плятт. Діалоги.

ЧИТАТИ МЕТЕ МОЛОДІЖКУ?

Розповсюдження газети «Молодий комунар» проходить дуже повільними темпами, у виробничих колективах передплата мала б проходити активніше, в студентських та учнівських вона поки що взагалі на мертвій точці. Передплата — справа добровільна, але все ж комсомольські ватажки повинні бути зацікавлені, щоб молоді читали обласну молодіжку.

Передплата на «МК»
(за станом на 1 серпня ц. р.)

Міста і райони	На 108 р. 1989 р.	У процентах до загальної кількості передплатників	9. Новоміргородський	189	14,5
1. Петрівський	180	32,5	10. Добровеличківський	237	13,4
2. Новоархангельський	313	30,0	11. Новгородський	137	13,1
3. Вільнянський	228	27,1	12. Новоукраїнський	233	11,8
4. Ульяновський	208	21,3	13. Олександрійський	192	11,5
5. Олександрійський	237	21,1	14. Маловисіньський	163	9,8
6. Кампанівський	236	20,2	15. Гайворонський	160	8,8
7. Голованівський	120	19,8	16. Онуфріївський	80	7,2
8. Долинський	208	18,9	17. м. Олександрія	300	6,7
			18. Знаменський	137	5,9
			19. Кіровоградський	53	5,0
			20. м. Кіровоград	869	4,8
			21. Устинівський	34	4,6
			22. Світловодський	83	3,1
			23. Вобрицький	33	2,8
			Всього:	4450	9,0

НА ДОЗВІЛЛІ

ДИВНО, ЦІКАВО, ВСЕРЙОЗ

У США створено прилад, з допомогою якого можна визначити, правду каже ваш телефонний співрозмовник чи обманює. Комп'ютер визначає це по модуляціях голосу.

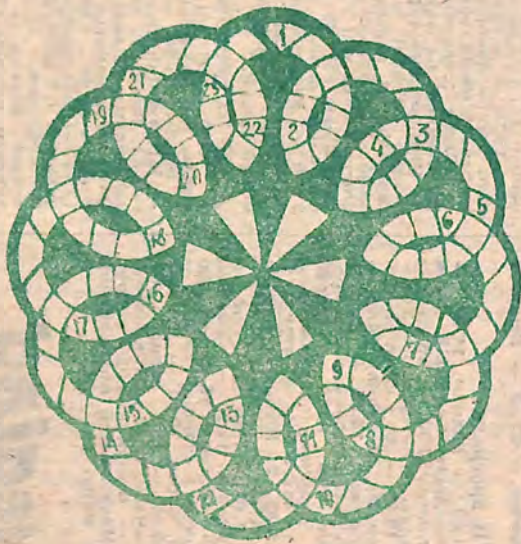
В одному з містечок Франції перукарі знайшли спосіб угадувати малюючі, котрі приходять стригтись. В залі помістили дві відеостановки і крутять мультфільми. Дітлахи прикидаються до екрана, і майстер може працювати спокійно, не боячись, що занадто рухливий клієнт накинеться на ножиці.

Вчителі однієї з американських шкіл вирішили зацікавити учнів математикою таким чином: один день заборонили користуватися будь-якими цифрами. Відтак ніхто не знав, скільки триває урок, скільки в ідеальній йому зважили цукерок і т. д. Того ж дня школярі вивісили плакат «Шукаємо математику!»

1. Машина для навантажувально-розвантажувальних, а також монтажних робіт. 2. Електроакустичний прилад. 3. Важка частина, позбавлена електричного заряду. 4. Допоміжний вимірювальний пристрій, який підвищує точність оцінки поділок основної шкали вимірювального інструменту. 5. Апарат для насичення рідин газами. 6. Нагрівальний прилад центрального опалення. 7. Сукупність приладів для генерування та випромінювання коливань високої частоти, а також прийому радіосигналів. 8. Основна частина електричної машини. 9. Перенесення на поверхню оброблюваної деталі з креслення або зразка розмірних ліній. 10. Аберация оптичних систем. 11. Прилад вимірювальний. 12. Військове укріплення. 13. Дрібнорифлена поверхність металовиробів. 14. Один із ручних способів виготовлення форм глибоного друку. 15. Оборотної гальванічний елемент, здатний запасати електроенергію. 16. Багаторічна південна рослина. 17. Вікно на кораблі. 13. Співпадіння частоти власних коливань контура з частотою коливань джерела, яке живить контур. 19. Одна з тригонометричних функцій. 20. Судно для рибної ловлі. 21. Проміжний резервуар у паровій машині. 22. Обертова частина двигуна. 23. Скоба для полегшення швартування суден.

Склали М. СЬОМІНА.

Кросворд «Політехнічний»

поради

САЛАТ ЛІТНІЙ

Листки зеленого салату нарізають і вкладають у салатницю гіркою. Навколо кладуть нарізані кружками варену моркву, помідори, молоді варені картоплі, редиску, огірки. У центрі кладуть кружечки або скибочки вареного яйця і посипають дрібно нарізаною зеленою цибулею. Перед подаванням солять. Підготовлений соус із сметани, виноградного соку і цукрової пудри подають окремо.

Требя: 100 г зеленого салату, 1 яйце, 2 огірки, 1 пучок редиски, 1 морквина, 2-3 невеличкі картоплини, 2 помідори, 3-4 зелені цибулини, 3-4 склянки сметани, 1 столова ложка виноградного соку, 1/2 чайної ложки цукрової пудри, сіль за смаком.

САЛАТ «МРІЯ»

Огірки, моркву, капусту нарізають соломкою, дрібно січуть корінь селери або редиску, зелену цибулю і часник. Все перемішують в емальовану посудину, поливають соком лимона. Яблуко нарізають скибочками і кладуть у салат, додають солі, цукру, перцю, сметани, майонезу і все добре перемішують. Перед подаванням укладають гіркою. Прикрашають скибочками яблука та огірків.

Требя: 2-3 огірки, 2 морквини, 1/4 головки капусти, невеличкі корінь селери або 3-4 редиски, 1 зелена цибулина, 1 яблуко, 2 зубчики часнику, по 2-3 столові ложки майонезу і сметани, 1/2 лимона, сіль, цукор, перець за смаком.

ЄЛИСАВЕТГРАДСЬКИЙ КАРБОВАНЕЦЬ

Перед революцією Єлисаветград був досить великим містом. У ньому проживало біля 90 тисяч чоловік, що було лише вдвічі менше, ніж у Харкові, і в півтора раза менше, ніж в Єкатеринославі (нині Дніпропетровськ). У місті було біля 60 фабрик і заводів, ряд майстерень, 11 млинів, 14 друкарень, проводились ярмарки, процвітала оптова торгівля. Сільськогосподарські продукти вивозились у Київ, Варшаву, в Прибалтику, на Кавказ, за кордон. В місті вироблялось і знаходилося в торговельному обороті товарів на десятки мільйонів карбованців. Для обслуговування такого обсягу виробництва і торгівлі функціонував біля десятка державних і приватних відділень банків і банківських контор. Наше місто мало електромережу, телефонну станцію, водопровід, ряд навчальних і культурних закладів. У числі перших в Росії у нас було збудовано трамвайне господарство.

Перша світова війна, звичайно, негативно позначилась на економічному житті міста, проте не могла припинити його зовсім. А віддаленість від адміністративних центрів

привела до того, що після революції в ньому почалась гостро відчуватись нестача грошових знаків. У Москву були послані члени ревкому Чернишов і Шиндель, яким вдалось привести в місто п'ятнадцять мільйонів карбованців, проте на регулярність таких поставок не було ніякої надії.

На початку 1918 року було прийнято рішення налагодити випуск своїх грошей. Були випущені розмінні білети міста Єлисаветграда вартістю в 10 карбованців, які малюнком нагадували 3 карбованці одеські. В короткий час здійснили декілька емісій цих розмінних білетів на загальну суму біля 10 мільйонів карбованців.

У лютому 1918 року почалось вторгнення на Україну австро-німецьких окупантів. Чорна хмара насувалася на наш край. Ревком отримав наказ командуючого радянськими військами Півдня Росії Антонова-Овсієнка про евакуацію в Полтаву. В кінці 1917 на початку 1918 року в місті було двоє владдя. Протягом деякого часу паралельно існували Рада, дума і земство. В січні на заводі Ельворті ревкомом створювалась Червона Гвардія, а по місту роз'їжджали патрулі Центральної Ради. Про розстановку політичних сил в місті в ті дні говорить, наприклад, такий факт. Коли більшовики

готувались до евакуації, їм вдалось взяти з собою лише один мільйон карбованців. Більше в банку не дали.

21 березня 1918 року в місто ввійшли окупанти. В обігу з'явилися німецькі марки і австрійські крони. Проте випуск місцевих грошей не припинився. В останні дні березня в обігу з'явилися розмінні білети Єлисаветградського відділення Державного банку вартістю 3 і 1 карбованець. Три карбованці за малюнком повторювали раніше випущений білет в 10 карбованців, а один карбованець нагадував малюнок царського, проте був без царських регалій. Всього їх було випущено на суму біля 2 мільйонів карбованців.

Карбованці і гривні, що їх випускала Центральна Рада в Києві, теж в той час ходили у нас в краї.

Осінь 1918 року була багата подіями. Поразка німців на французькому фронті, революція в Німеччині змушують їх забиратись геть з України. Скоропадського змінив Петлюра; проте скоро і сам тікає під натиском радянських військ.

В. ПОСТОЛАТІЙ.

м. Кіровоград.

(Закінчення буде).

(Продовження. Початок у № 30 за 22 липня).

АНКЕТА „МК“ — 90

- I. Якщо ви передплатите нашу газету, то як давно?
1. Перший рік
 2. 2-3 роки
 3. Регулярно.
- II. Чи передплатили ви вже «МК»-90?
1. Передплатив на весь рік
 2. Передплатив, але не на весь рік
 3. Не передплатив, бо...
- III. Чи регулярно ви читаете «МК»?
1. Читаю практично кожен номер.
 2. Читаю більшість номерів.
 3. Читаю лише окремі номери і публікації.
- IV. Як швидко потрапляє до вас «МК»?
1. У суботу
 2. Наступного дня
 3. Якщо пізніше, чи цікавилися, чому?
- V. Чи бувають випадки, коли точка зору, висловлена на сторінках нашої газети, не співпадає з вашою думкою?
1. Завжди співпадає
 2. Іноді не співпадає
 3. Частіше не співпадає
 4. Не співпадає.
- VI. Хто з авторів газети подобається вам найбільше?
- VII. Не подобається
- VIII. Як би ви оцінили за п'ятибальною системою такі якості «МК», як:

6) гострота, критичність, сміливість

2 3 4 5

IX. З якими думками про зміст газети ви могли б згодитися?

- 1) У газети часто немає своєї позиції;
- 2) Недостатньо враховуються інтереси молоді;
- 3) «МК» консервативний;
- 4) Газета занадто повчальна;
- 5) Дуже мало суто розважальних матеріалів;
- 6) Газета шукає «дешевої» популярності.

X. Пропонуємо вам оцінити рубрики і сторінки газети:

	дуже цікава	іноді цікава	не цікава
1) Актуально			
2) Говоримо відверто			
3) Комсомольська планівка			
4) Журналіст змінює професію			
5) Світогляд			
6) Перебудова: твоя позиція			
7) Екологія			
8) Грані моралі			
9) Давши клятву Гіппократа			
10) Сервіс			
11) Рідне слово			
12) «Соняшник»			
13) Діалог з читачем			
14) У колі муз			
15) Особисте життя			
16) До 17 і старші..			
17) «Українік»			

18) «Вітчизна»

19) Спорт

20) «Ахіллесова п'ята»

21) На дозвіллі

XI. Чи стала в цьому році газета особисто для вас цікавішою?

1) Так

2) Ні

3) Залишається на тому ж рівні.

XII. Чи доводилось вам звертатися з листами, дзвонити до редакції?

1. Так. І не раз

2. Один раз

3. Поки що не доводилось.

XIII. Який результат?

1) редакція допомогла;

2) одержав відписку;

3) не одержав відповіді взагалі;

4) газета не допомогла, але підтримала морально.

XIV. Чи варто виносити на розсуд читачів визначення кращих публікацій місяця?

1) Так.

2) Ні.

XV. При бажанні розкажіть про себе:

1) Вік

2) освіта

3) професія

4) якими проблемами цікавитесь насамперед

5) Ваші побажання газеті

«Молодой коммунар» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМ Украины.

На українській мові.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального секретаря — 2-27-65; секторів комуністичного виховання — 4-66-79; культури і моралі — 4-64-21; комсомольського життя й економіки — 2-04-84; учнівської і студентської молоді та військово-патріотичного виховання — 2-59-82; соціальних проблем — 2-29-92; фотолaboratorії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

Редактор Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Глінки, 7

БН 03689.

Газета виходить щосуботи

Індекс 81103.

Зам. № 357.

Тираж 50 100.